5

Teste complexe

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

Test 1

I. Pentru secvențele subliniate indicați: (a) poziția sintactică, (b) realizarea morfologică, (c) prin ce mijloace se leagă sintactic de centrul grupului din care face parte şi (d) dacă reprezintă un constituent obligatoriu sau facultativ al grupului. Unde este cazul, menționați dacă structura este o structură de bază sau reorganizată.

Model: *Ce-ți pofteşte ție* ***inima****?* — ***inima*** **–** Subiect; substantiv; caz N; constituent obligatoriu al GV

1. ***De supărată*** *ce era, nici nu putea vorbi.*
2. *Nu e* ***nevoie*** *să vii şi tu.*
3. *Ce-****ți*** *pofteşte inima?*
4. *Am rezolvat problema* ***din mers.***
5. *Se face* ***o bifurcație*** *şi o luăm apoi la stânga.*
6. *Vârsta lui rămânea, totuşi,* ***incertă****.*
7. *Ograda era plină* ***de orătănii****.*
8. *Scrisul părea al aceleiaşi* ***persoane.***
9. *Trimiterea lui* ***la conferință*** *a fost până la urmă un lucru bun.*
10. *Casa avea un singur etaj ale cărui geamuri dădeau* ***spre stradă****.*
11. ***Ajungând în fața uşii****, sună.*
12. *Fața* ***îi*** *era roşie şi pătată.*
13. *Noi ne-am bizuit mereu pe propriile noastre* ***forțe.***
14. ***În ciuda tinereții*** *ei, părea mereu obosită şi plictisită.*
15. ***Măsurile*** *s-au dovedit* ***a fi necesare****.*
16. *Alerga întruna,* ***căutând un refugiu****.*
17. ***Care*** *eşti* ***ăla****? strigă omul de după gard.*
18. *Nu* ***mi****-a plătit el drumul, mi l-am plătit* ***singur****.*
19. *Lui nu-i ajunge niciodată această singură* ***oră*** *de odihnă.*
20. *Ei* ***îşi*** *duceau viața de pe o zi pe alta.*
21. *Nu s-ar fi cuvenit* ***a spune*** *una ca asta.*
22. ***Pe ce stradă*** *locuieşte amicul tău?*
23. ***Mi****-e* ***tare milă*** *de fata asta!*
24. *Văzând el că nu mai are* ***timp de pierdut****, o chemă şi pe ea.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

25. *Noi am terminat temele* ***înainte de a fi venit el****.*
26. *Numai casele* ***de dincolo de râu*** *erau mai arătoase.*
27. ***Neîndrăznind a-l contrazice****, a ieşit* ***din cameră****.*
28. *Numai* ***asta*** *nu-mi trecea prin minte în clipa aceea.*
29. *Ați plecat* ***toți****?*
30. *N-am înțeles* ***cum*** *trebuie rezolvat exercițiul.*
31. *Se usca de dorul* ***cui*** *ştiu eu.*
32. *Nu se putea* ***descrie bucuria*** *lui.*
33. ***În pofida oricăror insistențe****, ea n-a venit.*
34. *Copilul era bucuros* ***de a fi scăpat de pedeapsă****.*
35. *Ne-a speriat* ***cu fel de fel de poveşti****.*
36. *Începură să facă toate nedreptățile* ***pe față****, fără să le pese de aparențe.*
37. *Pe alocuri amenajările păreau* ***a fi neisprăvite****.*
38. *Am aflat că proiectul nu mai este de mult* ***al lui****.*
39. *Ne-am dat seama cât se simte de* ***ruşinat****.*
40. *Nu eşti* ***din partea locului****?*
41. *Fugeau* ***care încotro*** *vedeau cu ochii.*
42. *Stătea* ***îngenuncheată*** *dinaintea* ***icoanei****.*
43. *Rămăsese o clipă țintuit* ***locului****, neştiind ce să mai facă.*
44. *Îmi venea să-i trag* ***o sfântă de bătaie****…*
45. *Ar trebui* ***găsită*** *o formulă mai bună.*
46. ***Raportul*** *e dificil* ***de făcut****.*
47. ***De câte ori*** *vine la noi, aduce flori.*
48. *Cu toată sperietura, avu totuşi puterea să răspundă* ***la întrebări.***
49. ***Dinspre mine,*** *să se uite, până i s-or umfla ochii...*
50. *Niciodată n-a răbdat* ***de foame****.*

II. Ce poziție sintactică ocupă constituenții propoziționali din enunțurile de mai jos? Indicați şi tipul de subordonată (conjuncțională / relativă-interogativă / relativă propriu-zisă)

1. *Bucurându-vă că s-a amânat examenul, vă mințiți pe voi înşivă.*
2. *Fie ce-o fi, de-acum!*
3. *Să fi aflat mai devreme despre concurs, mă prezentam şi eu.*
4. *Încă nu s-a pregătit să-i primească.*
5. *Unde n-a înțeles ce i-ai spus, nici n-a reacționat.*
6. *Nu l-a lăsat să se odihnească nici o clipă.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

7. *Vorbea mult prea repede ca voi s-o puteți urmări.*
8. *Orice ar face pentru voi, tot nerecunoscători sunteți.*
9. *Păcat că nu v-a plăcut filmul.*
10. *Mă tem că astăzi n-am să pot veni pe la tine.*
11. *Ea, înaltă cum era, se descurca foarte bine în teren.*
12. *Dacă nu m-ai lăsat în pace, am greşit.*
13. *Acolo nu părea a fi ce mi-ai spus tu.*
14. *Aş vrea să revăd locul unde ne-am întâlnit.*
15. *Atunci când eu te voi chema, să vii!*
16. *Se făcea că ne plimbam cu o barcă, pe un lac.*
17. *Fără tine n-ar fi putut deveni niciodată ceea ce este astăzi.*
18. *Te-am învățat să fii respectuos cu cei din jur.*
19. *Nu-mi face nici o plăcere să-ți spun asta tocmai ție.*
20. *În clipele când se gândea la ce făcuse, avea remuşcări.*
21. *Astăzi nu pare că e dispus să ne asculte.*
22. *Se grăbea să termine treaba cât mai repede.*
23. *Cum stătea el şi aştepta emoționat rezultatele, apare Ion.*
24. *Se cade să le mulțumim, de vreme ce ne-au trimis daruri.*
25. *Zgârcit şi rău cum era, nu i-a ajutat cu nimic pe copiii lui.*
26. *Au plecat la plimbare numai că ea să poată lucra în linişte.*
27. *Îi era teamă că nu va fi înțeles.*
28. *Ei au adus dovada zdrobitoare că sunt nevinovați.*
29. *Fără tine n-ar fi avut nici un haz să mergem.*
30. *Dacă te caută mereu e ca să nu-l uiți.*
31. *Ce-l chinuia mai mult e că nu-i dăduse nimeni dreptate.*
32. *Vai de cel care ajunge să nu mai aibă prieteni.*
33. *Îi ajungea doar să-l privească, ca să fie fericită.*
34. *S-au descurcat cum au putut ei mai bine.*
35. *L-au anunțat şi pe el că sosesc astăzi.*
36. *Vestea adusă de cine intrase primul îi şocă pe toți.*
37. *Habar n-avea dacă i se potriveşte această meserie.*
38. *Plecarea ei grăbită de unde o lăsase, l-a supărat.*
39. *La urcarea în tren era să cadă.*
40. *Fericită, că nu mai trebuie operată, s-a împiedecat pe trepte.*
41. *Atunci când îți este teamă, gândeşte-te la noi.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

42. *Cunoscut fiind faptul că ei întârziau, nici nu i-am mai aşteptat.*
43. *Numai ce i-am deschis uşa, că a şi sunat telefonul.*
44. *Încercând să repare el aparatul, mai tare l-a stricat.*
45. *Când te miri ce nu-i venea la socoteală, îşi lua lucrurile şi pleca.*
46. *Cum era atâta lume acolo, el nu putu ajunge la timp.*
47. *Numai prin eforturile lui ajunsese unde era acum.*
48. *Cu toată supărarea pe care i-o pricinuise, îl iubea încă.*
49. *Simțind că nu mai are nici o şansă de-scăpare, s-a predat.*
50. *Din cele spuse de el reieşea clar că nu se mai întoarce.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

Test 2

I. Pentru secvențele subliniate indicați: (a) poziția sintactică, (b) realizarea morfologică, (c) prin ce mijloace se leagă sintactic de centrul grupului din care face parte şi (d) dacă reprezintă un constituent obligatoriu sau facultativ al grupului. Unde este cazul, menționați dacă structura este o structură de bază sau reorganizată.

1. ***La ce*** *să mai fi rămas acolo?*
2. ***Nimic*** *nu-ți mai convine, de la o vreme!*
3. ***Departe*** *mai e şi casa asta a ta!*
4. *Şi* ***unde mi ți-l*** *ia Făt Frumos pe zmeu...*
5. ***Iar*** *să mă duc?*
6. *Aceasta e o hotărâre anterioară* ***demiterii*** *lui.*
7. *A tras o spaimă* ***vecină cu moartea****.*
8. *„Negustorul are trei mâini: una de dat, două* ***de luat****.” (prov.)*
9. *S-a găsi* ***el ac*** *de cojocul lui!*
10. ***De subliniat*** *că această atitudine nu-i face cinste.*
11. *Acum vor să aducă* ***pe nu ştiu cine*** *la conducerea instituției.*
12. *Era* ***un du-te-vino de nedescris:***
13. ***În ceea ce priveşte hărnicia****, n-o întrece nimeni.*
14. *La plăcinte înainte, la război* ***înapoi****!*
15. ***Mânca-te-ar*** *mama să te mănânce!*
16. *Mă plictiseşte* ***cu laudele*** *lui.*
17. *Se cutremură* ***la gândul*** *că ar putea fi şi el* ***chemat****.*
18. *Nu şedea, că-****ți*** *şede norocul!*
19. *Credeau că-i bun* ***de făcut*** *fluiere.*
20. ***Nesăratele lui*** *giumbuşlucuri îi aduseseră faimă.*
21. *Nu-şi dădea încă seama* ***de ce*** *se întâmpla cu el.*
22. *Am să vin; poate, şi eu să-i văd* ***pe cei ce*** *vă sunt oaspeți.*
23. *I-a întrebat pe fiecare* ***dintre cei trei*** *despre întâmplare.*
24. *Îi întreba* ***pe toți*** *dacă e bine* ***ceea ce*** *face.*
25. *Ajunseseră* ***a se întreba*** *dacă merită să încerce.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

26. *O cunoşteau **de mică** pe Ana.*
27. ***De mai bine de un an** de zile nu ne-am văzut.*
28. *El pleacă abia **săptămâna** viitoare.*
29. ***În lipsa mamei** s-au jucat prin casă cu bicicleta.*
30. *Nu i-am întrebat **pe ai lui** despre asta.*
31. *Pentru că bate vântul, **de aceea** e frig.*
32. ***Ce** ți-am spus eu şi **ce**-ai înțeles tu!*
33. *Cred că n-ai înțeles bine, **altfel** nu m-ai mai întreba.*
34. *Asta se întâmplă **de când** e **lumea**.*
35. *Acolo s-a clădit un monument **în amintirea** eroilor.*
36. ***Câte** stele sunt pe cer?*
37. *Pe sora mea, **adică pe Maria**, o iubea mai mult.*
38. ***De venit** vom mai veni, nu te teme!*
39. *Redactarea actului de întreaga **adunare** e **dificil** de realizat.*
40. *Mi se pare **tare dificil** exercițiul.*
41. *În fiecare **din noi** trăieşte un mic tiran.*
42. *N-am putut rezista ispitei **de a-i telefona**.*
43. ***În fața sa** se deschidea un peisaj încântător.*
44. *Înainte de a ieşi **trenul** din tunel, el şi-a pregătit bagajul.*
45. *Şi aşa ajunsese ea a **ne fi verişoară**.*
46. *S-a plictisit **urmărind** mereu aceleaşi filme proaste.*
47. *Merita şi această ultimă **încercare**.*
48. *A rămas **pe drumuri** pentru că n-a vrut să ne asculte.*
49. *Aveam şi noi simptome asemănătoare **cu ale lor**.*
50. *El rămăsese **cu amândouă acasă**.*

II. Ce poziție sintactică ocupă constituenții propoziționali din enunțurile de mai jos? Indicați şi tipul de subordonată (conjuncțională / relativă-interogativă / relativă propriu-zisă)

1. *E prea puternic încât să-l poți doborî dintr-o lovitură.*
2. *Bazându-se pe ce i-am spus noi, a uitat de celelalte reguli.*
3. *Dacă n-a venit încă, înseamnă că nu găseşte adresa.*
4. *Nefiind organizarea cum ne-am fi aşteptat, am părăsit clădirea.*
5. *Camera era plină de ce construiseră ei din bucățele de lemn.*
6. *„Ne prindem noi vro câțiva băieți din sat să ne ducem cu plugul.” (I. Creangă)*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

7. *„Dar fost-a scris părintelui Duhu să nu asculte în totul sfaturile cuviosului stariț. ” (id.)*
8. *„Nu mi-ar fi ciudă, încaltea când ai fi şi tu ceva şi de te miri unde."* *(I. Creangă)*
9. *Îmi pare bine că ai răspuns invitației noastre.*
10. *Să nu vadă picior de pisică aici, că se supără foc.*
11. *Cine m-o fi pus să te ascult pe tine?*
12. *De bună seamă că şi noi vom aştepta alături de voi sosirea candidaților.*
13. *Aşa de tare m-a jignit, că nu vreau să-i mai văd în viața mea.*
14. *Dacă n-ai învățat teoremele, acum degeaba îți bați capul cu exercițiile.*
15. *Dulapul rămâne unde l-ai aşezat tu prima dată.*
16. *Rămâne acum doar să mai insistăm asupra detaliilor.*
17. *Când l-a văzut că n-are simțul umorului, a încetat să-l mai tachineze.*
18. *Ținea foarte mult să vă felicite pentru premiu.*
19. *Trebuie să-l iei aşa cum este.*
20. *Au fost, cu siguranță şi ei interesați ca aceste probe să dispară.*
21. *Cuprins de sentimentul că nu face bine trimițând-o, rupse scrisoarea.*
22. *Uite, şi Ana, că e mică, şi tot îşi face ordine în cameră.*
23. *I s-a urât să tot aştepte veşti de la voi.*
24. *Părea că nu s-a schimbat nimic în viața ei.*
25. *Şi dacă îl conduci până la uşă, tot nu intră.*
26. *Dacă nu te-am chemat, am făcut-o pentru a te menaja.*
27. *Întrebarea asta e obligatoriu să i-o pui şi lui.*
28. *Nu e el atât de rău să-l ocolească lumea.*
29. *El se simt mereu dator să explice fiecare decizie luată.*
30. *Cum întârziem puțin, cum telefonează.*
31. *Ce-l chinuia mai mult era că nu va putea termina la timp lucrarea.*
32. *Chiar aşa să fie, cum spui tu, nu cred.*
33. *I-am atras atenția asupra faptului că va greşi şi el cândva.*
34. *Nu-i chip să mă înțeleg cu voi.*
35. *Îşi închipuise mereu că va fi uşor să reuşească.*
36. *Ştii ce mult l-a durut că nu l-ai felicitat de ziua lui!*
37. *Deodată, îl văd că se ridică de pe scaun cu o privire amenințătoare.*
38. *De vreme ce ea se pare că nu are altă treabă, o luăm cu noi.*
39. *Mare lucru n-ar fi fost dacă ne-ar fi primit atunci!*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

40. *Eu, nu-i vorba, măcar că-i aşa întuneric, văd destul de bine.*
41. *Te întristezi când le vezi aşa: nici curate, nici împodobite.*
42. *Altă treabă n-a avut decât să se ducă să-i cheme.*
43. *„Poți să ai talent cu carul, că dacă n-ai un pic de protecție, e tot degeaba." (C. Petrescu)*
44. *„Dacă nu e cine nu e, cine e să nu mai fie." (prov.).*
45. *„M-a adus tuşa Profira, a de-i bucătăreasa boierului ăl bătrân." (L. Rebreanu)*
46. *„Ne pune dracul de urnim o stâncă din locul ei. " (I. Creangă)*
47. *Plângea, de ți se rupea inima auzind-o.*
48. *Mergi de-mi adu dosarul!*
49. *A ajuns de ți-e mai mare mila.*
50. *De mă-nțelegi ori nu mi-e totuna.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

Test 3

I. Pentru secvențele subliniate indicați: (a) poziția sintactică, (b) realizarea morfologică, (c) prin ce mijloace se leagă sintactic de centrul grupului din care face parte şi (d) dacă reprezintă un constituent obligatoriu sau facultativ al grupului. Unde este cazul, menționați dacă structura este o structură de bază sau reorganizată.

1. *Scrisese despre romanul lui* ***recent*** *apărut.*
2. ***Îmi pare bine*** *că ne-am întâlnit.*
3. *Din palid* ***cum*** *era, se făcu ca focul* ***de mânie****.*
4. *Nu mi-a fost* ***deloc uşor*** *să te găsesc.*
5. ***L-****a trecut* ***podul*** *în brațe.*
6. ***Oricât*** *ai vrea* ***de mult****, nu te pot ajuta.*
7. ***Ți****-ai ales modelul de rochie?*
8. *Era şi el interesat de această incitantă* ***propunere****.*
9. ***Pe cine*** *crezi că e bine să chemăm?*
10. *Această problemă,* ***aparent*** *atât de simplă, i-a dat multă* ***bătaie de cap****.*
11. ***Dat fiind că*** *nu ne-ați chemat, nu vă vor ajuta.*
12. *Face* ***care ce*** *pofteşte.*
13. ***Ce*** *s-a mai mirat când ne-a văzut!*
14. *Ştiam că în privința lui nu mă puteam* ***înşela****.*
15. *Se simțea copilul* ***nimănui****.*
16. *Clipele* ***de atunci*** *îi rămăseseră* ***vii în amintire****.*
17. ***Se*** *smiorcăia mereu, enervându-i* ***pe toți****.*
18. *A trecut* ***ceva vreme*** *de atunci, nu-i aşa?*
19. *Când a terminat de scris* ***lecțiile****, era deja târziu.*
20. *„Urmează să declarați la cercetări* ***de ce****;* ***fapt*** *e că l-ați omorât... ” (M. Preda)*
21. *Lupta lor e* ***de trei ori*** *sfântă.*
22. *Desigur că au pătimit multe* ***de pe urma reclamației****.*
23. *Ne-a întrebat* ***câte ceva pe fiecare****.*
24. *Plaja* ***al cărei nisip*** *este curat atrage mulți turişti.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

25. ***V**-ați și întors?*
26. *Ne vom aminti mereu **unul de altul**.*
27. *Le-am spus **iubiților tăi colegi** că n-ai să-i mai aștepți.*
28. *Numai datorită acestei impresionante **manifestări** am putut înțelege sentimentele ei.*
29. ***Fiind inițiat** deja în această disciplină, s-a descurcat destul de bine.*
30. *Ea locuia **foarte aproape de parc**.*
31. *Am plecat foarte târziu **de la ai tăi**, aseară.*
32. *Fiica mea învață numai **noaptea**.*
33. *Va fi știind **el ce** va fi știind.*
34. *„Lângă lacul care-n tremur **somnoros** și lin se bate, / Vezi o masă mare-ntinsă cu făclii prealuminate..." (M. Eminescu)*
35. *A ajuns cu un minut după plecarea trenului **din gară**.*
36. *N-a putut să-i spună **una ca asta**.*
37. *El s-a ocupat cu trimiterea de invitații **participanților**.*
38. *Trebuie să ne întâlnim aici **la ora cinci**.*
39. ***După cinci ore** am pornit să-i căutăm.*
40. *N-a primit încă nimic **pe marfa livrată**.*
41. ***Va fi știind** el unde să vină?*
42. ***Fără tine** n-am să vin.*
43. ***În ciuda frigului**, am să fac o plimbare.*
44. *Ce tare miroase **a peşte**!*
45. *Nu mă aştepta nimeni **la sosire**.*
46. *Au aşezat totul **de-a valma**.*
47. *Fizionomia lui pare **a trăda** totuşi **înțelegerea situației**.*
48. *„Am să-mi arăt puterile (...) **în ciuda spânului**, ca să-i punem venin la inimă." (I. Creangă)*
49. *Au vorbit **ce**-au vorbit, apoi le-a cuprins **piroteala**.*
50. *Ale noastre sunt fleacuri pe lângă cele **ce scrie în cărți**.*

II. Ce poziție sintactică ocupă constituenții propoziționali din enunțurile de mai jos? Indicați și tipul de subordonată (conjuncțională / relativă-interogativă / relativă propriu-zisă)

1. *Nu e destul ca ea să-ți spună că vine.*
2. *Prea v-ați purtat urât ca ea să vă mai ierte.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

3. *A promis ca şi mâine să mai încerce să te ajute.*
4. *Te temeai ca nu cumva să uit?*
5. *Singura lui dorință era ca sâmbătă să plece mai repede.*
6. *Cine se face oaie îl mănâncă lupul.*
7. *Ochii care nu se văd se uită.*
8. *De ce ți-e dat să păţeşti nu scapi.*
9. *Nu-mi vine a crede că a fost cu putință să se întâmple ce s-a întâmplat.*
10. *Nu s-a dorit să se afle adevărul.*
11. *Mi-a rămas numai să verific datele.*
12. *Nu-şi aducea aminte să o fi cunoscut.*
13. *Să-i înțelegi talentul înseamnă să o cunoşti.*
14. *Nu ți-ar da bună-ziua, să-l tai!*
15. *Dacă au venit aici a fost pentru că se aştepta să-l ierți.*
16. *Când e să se-ntâmple ceva rău, se întâmplă.*
17. *Una e să bați mingea pe maidan şi alta e să fii sportiv.*
18. *E prea încrezător în reuşita lui, de aceea e posibil să aibă o surpriză.*
19. *N-ar fi prea nimerit ca, după cele întâmplate, să mai şi lipseşti.*
20. *Nu l-am putut convinge să-şi schimbe părerea.*
21. *Mă deranjează că l-ai ales pe el.*
22. *Habar n-aveți voi ce bine e acolo!*
23. *Lui nu i se mai zice cum i se spunea în liceu.*
24. *Mă gândesc dacă am procedat bine sfătuindu-l să mă uite.*
25. *Dată fiind situația care s-a creat, te sfătuiesc să nu faci prea mult caz, ca oamenii să nu reacționeze şi mai violent.*
26. *Fără a fi fost invitată de cineva să spună ceva, ea a îndrăznit totuşi să-şi spună părerea.*
27. *Ajungând să-şi petreacă tot timpul la serviciu, era considerat indispensabil.*
28. *Cui i-ar fi trecut prin minte că avea să plece fără un cuvânt?*
29. *Ce ți-am făcut de nu mai vorbeşti cu mine?*
30. *N-ai cu cine să vorbeşti serios despre asta.*
31. *Ce-aş putea face dacă nu-mi dă niciodată la timp ce-i cer?*
32. *N-ai ce face aici, mai ales că este deja vineri.*
33. *Abandonată de cei care îi fuseseră apropiați, s-a retras discret.*
34. *Cum se vor derula mai departe lucrurile, rămâne de văzut.*
35. *Când ar fi după corbi, toți caii ar fi morți.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

III. Indicați în ordinea succesiunii lor în enunț pozițiile sintactice ocupate de constituenții propoziționali şi de constituenții subliniați.

1. *Sunt momente când se pare că ficțiunea oboseşte, devine **irespirabilă** şi atunci **a evada** în lumea documentului, într-o mapă cu acte de arhivă e **o binecuvântare**. Dar şi actul de arhivă poate osteni **spiritul** pentru că **sicitatea** lui stimulează enorm fantezia să recompună din cojile oferite forma întreagă de pe care au fost desprinse şi ale cărei contururi esențiale le sugerează irezistibil.* (Petrescu, *A treia dimensiune*)
2. *Indiscutabil că tot ce ai spus tu are desigur o rațiune întemeiată **pe ceea ce** s-a petrecut, dar rămâne de văzut dacă în afară de tine mai sunt şi alții care să gândească cum gândeşti tu, pentru că numai într-un consens se poate hotărî **ceea ce** s-ar cuveni să se întreprindă în viitor ca să nu te trezeşti cu unii care să-ți reproşeze-că ei n-au fost de acord cu ce s-a hotărât.* (*apud* Diaconescu)
3. *Hotărât cum era, ne-a declarat că orice s-ar întreprinde împotriva lui, el serios cum se consideră că este nu va renunța **la ce** şi-a pus în gând, cu atât mai mult cu cât **ce** vrea el să facă este o dorință şi a altor colegi, dorință peste care nu poate să treacă chiar dacă **unele dificultăți** nu-i exclus să mai apară.* (id.)
4. *Şi dacă mă vezi că sunt cum nu ți-ai închipuit niciodată că aş putea să fiu este că n-a avut cine să-mi dea îngrijirea de care am avut nevoie când am fost mic, iar dacă m-ai fi văzut altfel, ar fi însemnat că a avut cine să mă facă să fiu cum sunt acum, cu atât mai mult cu cât şi mie mi-ar fi plăcut să fiu cum sunt şi ceilalți.* (id.)
5. *Bănuiala că tinerii de la care încercase să afle ce-l frământa nu-i spuseseră adevărul l-a fulgerat în clipa când ea i-a atras atenția că îi mai văzuse undeva, dar nu-şi putea aminti unde.* (id.)
6. *Dacă vreodată ți-a părut rău că nu ai fost ceea ce ai fi vrut să fii, chiar dacă de multe ori ai fost pe punctul de a ajunge ceea ce ți-ai dorit, nu înseamnă că de-acum, trebuie să renunți la ceea ce năzuieşti ci, perseverent cum te ştiu că eşti şi optimist, e bine să nu-ți abandonezi gândul care, mai devreme sau mai târziu, nu este exclus să se îndeplinească precum ți-e voia.* (id.)
7. *Se vede lucru că aşa e făcut omul să nu fie singur. De multe ori i-a venit flăcăului în cap să se însoare, dar când îşi aducea aminte uneori de câte i-au spus că au pătimit unii şi alții de la femeile lor, se lua pe gânduri şi amâna, din zi în zi şi de joi până mai de-apoi, această poznaşă trebuşoară şi gingaşă în*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

multe privinți, după cum o numea el, gândindu-se mereu la multe de toate... (Creangă, *Poveşti*)

8. *Auzisem eu din oameni, că dacă vrei să nu te muşte câinii şi să te lese în pace, cum îi vezi că sar la tine, să te tupilezi jos la pământ şi să-i laşi să te latre cât le place fără să te urneşti din loc, căci ei bat cât bat, şi de la o vreme te părăsesc şi se duc.* (Creangă, *Amintiri*)
9. *Cred că niciodată n-ar trebui să folosească, vorbind, persoana a treia, pentru că sentimentele pe care le încercă sunt incomparabile, vorbele cu care sunt etichetate nu corespund aceluiaşi conținut şi chiar dacă e vorba de acelaşi conținut, intensitatea şi durata sentimentului pot fi nesfârşit de felurite, căci omul poate suferi atroce că nevasta lui prinde pe sub masă mâna vecinului, pe când altul ia asta drept o nuanță fără importanță, încât oricine iubeşte e ca un călător singur În speța lui pe lume, şi nu are drept decât doar să bănuiască aceleaşi sentimente şi la alții, câtă vreme nu corespunde cu ei decât prin mijloace atât de imperfecte de comunicare cum e cuvântul.* (Petrescu, *Ultima noapte*)
10. *Am păşit mândru în sala luminată de torțe fumegoase, hotărât să mă apăr, să-i înfrunt pe bădăranii aceia şi să sfârşesc, dacă e să sfârşesc aici, cu fruntea sus, ca un ardelean ce nu suferă umilința... Ardelenii, precum ştii, sunt pregătiți în orice clipă să răspundă limpede şi demn oricărei încercări de a-i îngenunchea, ei văd în orice contact cu necunoscuții un fericit prilej de-a-şi afirma legitimitatea română şi tăria de neînfrânt, de origine dacă.* (Simionescu, *Toxicologia*)
11. *Acum când chiar nici Pintea nu se afla a-i spune că-l bănuieşte, el se simțea mai bun decât îl credeau alții, prea bun pentru oamenii în mijlocul cărora se afla, şi dacă mai înainte îl apăsa gândul că nu mai poate umbla prin lume decât sub scutul cinstei altora şi că în curând va trebui poate să cază la închisoare, acum iar îşi ridica fruntea, deoarece simțea că toți aceia care îl osândeau, aflându-se la strâmtoarea în care se aflase el, s-ar fi dovedit mai slabi, mai nesocotiți ori mai răi decât dânsul.* (Slavici, *Moara cu noroc)*
12. *Se pune întrebarea dacă virusurile sunt vii sau sunt simple substanțe neanimate. La această întrebare în mod cu totul teoretic nici nu se poate da un răspuns precis deoarece noi nu avem încă o definiție precisă cu ajutorul căreia să separăm ființele de neființe, nu dispunem de un criteriu exact cu ajutorul căruia să putem delimita ce este viu de ce este mort. Interesant.* (Petrescu, *A treia dimensiune*)

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

13. *Dar dacă, prevăzând lucrurile, pusese condiția aceea tocmai ca să ne ia, într-un mod să-i zic metaforic, orice nădejde de-a ne reîntâlni, de-a-l revedea?* (...) *Poate că habar n-a avut ce fel de lume a construit şi ce moştenire şubredă ne-a lăsat, prevăzând că oricâte bunătăți i-ar fi servite în viitor, acolo unde pleca, nici una nu va avea savoarea bucatelor preparate de mama...* (Simionescu, *Toxicologia)*
14. *Conştiința că apariția ei în lumea modernă nu va fi primită cu entuziasm şi că va fi întovărăşită mai degrabă de sentimentul care însoțeşte naşterea bastarzilor; pare s-o fi avut şi acela care a găsit termenul de „estetică" consacrând ştiinței astfel denumite un tratat în care pentru prima oară se încerca fundarea logică a unei discipline reprezentată, dealtfel, şi mai înainte.* (Vianu, *Gândirea estetică*)
15. *Niciodată n-ar fi făcut ceva fără să ştie ce va ieşi din ceea ce făcea, dar bănuiala că toți aceşti oameni se duc să strige „jos guvernul" îi încolțise în minte încă din primele clipe şi când camionul începu să alerge pe străzi, Anton vru să-şi dea seama dacă nu <u>se</u> înşelau şi întrebă pe cineva de-alături, care i se păru că aduce a țăran...* (Preda, *Întâlnirea din pământuri*)
16. *Eticul încearcă să regleze mişcarea noastră între bine şi rău, comportamentul nostru în interval. Diferența dintre îngeri şi noi - pentru că şi îngerii sînt ființe ale intervalului - e că pentru ei problema opțiunii s-a pus o singură dată, în vreme ce pentru noi ea se pune clipă de clipă. Dar despre asta vom vorbi cu alt prilej.* (Pleşu, *Despre îngeri*)

IV. Pentru verbele subliniate, indicați matricea semantico-sintactică actualizată în context

1. *Noi ne putem **cerceta**, numai alții ne **văd**. Ochii noştri pot **privi** la dreapta, la stânga, în sus, în jos. Primesc lentile de telescop şi pot vedea în depărtare; primesc lentile de microscop şi pot privi în adânc; numai pe ei înşişi ochii noştri nu se pot **privi**. Vedem paiul din ochiul aproapelui şi nu vedem bârna din ochiul nostru, dar e firesc să fie aşa. Nu-i ipocrizie, ci malformație.* (Blandiana, *Calitatea de martor*)
2. *Dacă fericirea şi-**ar revendica** un sezon, nu primăvara, ci toamna **ar fi aleasă**.* (...) ***Ieşim** din iarnă epuizați şi bătrâni şi ni **se pretinde** încă imensul efort de **a trăi** primăvara.* (id.)
3. *Disputa n-a fost uşor **de tranşat**. Cel de-al şaptelea conciliu ecumenic încă admitea „reprezentabilitatea" îngerilor ca **derivînd** din faptul că ei nu sînt spirite cu totul netrupeşti.* (Pleşu, *Despre îngeri*)

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

4. *E ca şi cum **ar fi** vorba de două lumi cu totul diferite, a căror co-prezență ne **condamnă** la o fatală schizofrenie epistemologică. Or, în lumea imaginală, gîndirea şi existența **coincid**. De îndată ce **gîndesc** un lucru, lucrul pe care îl gîndesc există.* (id.)
5. *Dar nici o lege a naturii nu ne va explica de ce Ion cade şi moare, în vreme ce Petre „are noroc": cade de la aceeaşi înălțime şi **se alege** cu o zgîrietură.* (id.)
6. *Pe când **cobora** din automobil ca să meargă la slujba religioasă, preşedintele american Truman a strănutat de două ori. Însoțitorii l-au felicitat, mai mult în glumă, desigur, date fiind convingerile ştiințifice ale preşedintelui şi ale întregii societăți americane, apoi **au zâmbit** cu toții aparatelor de fotografiat.* (M. H. Simionescu, *Bibliografia*)
7. *Tranzacția se încheie, se dă o masă la primăria unei suburbii londoneze, se aduce fabrica la Milano. Guvernul **decretează** ceasornicul obiect italian reprezentativ, **amenință** cu pedepse foarte grave pe cei cărora le trece prin minte **să ponegrească**, **să analizeze**, **să aducă** vorba despre calitatea ceasornicelor.* (id.)

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

Soluții şi comentarii

Test 1

I.

1. ***de supărată*** = Circ. cauzal, Gprep (adj. + prepoziție cu regim de Ac); facultativ.

2. ***nevoie*** = Subiect; subst., N; obligatoriu.

3. ***ți*** = Cposesiv, pron. pers., Dpos; obligatoriu în structura reorganizată.

4. ***din mers*** = Circ. modal, GV (cu centru supin); facultativ.

5. ***o bifurcație*** = Subiect, subst., N; obligatoriu.

6. ***incertă*** = NP, adjectiv, N; obligatoriu.

7. ***de orătănii*** = Cprep., Gprep (subst. Ac + + prepoziție cu regim de Ac), determinativ obligatoriu al adjectivului *plină.*

8. ***al (aceleiaşi) persoane*** = NP, GNgenitival (cu centru pron. semiindependent *al* şi subst. în G); obligatoriu. O altă interpretare posibilă: PS (*părea ~~a fi~~ al aceleiaşi persoane*).

9. ***la conferință*** = Atribut prepozițional al subst. postverbal *trimiterea*, GPrep (subst. + prep. Cu regim de Ac), constituent facultativ, plasat în vecinătatea numelui regent prin nominalizarea unei construcții în care ocupa poziția de circumstanțial de loc.

10. ***spre stradă*** = Circ. de loc, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac); obligatoriu pentru verbul *a da* cu sensul de „a răspunde", „a fi orientat spre".

11. ***ajungând*** = Circ. temporal, GV (cu centru gerunziu); facultativ. (Obs.: Se poate expansiona într-un constituent propozițional *CT: Când ajunse în fața uşii,*/1 *sună*/2.

în fața uşii = Circ. de loc, GPrep (subst. + loc. prep. cu regim de G); constituent facultativ al gerunziului.

12. ***îi*** = Cposesiv, pron. pers., D posesiv; constituent obligatoriu în structura reorganizată.

Obs: pronumele este un substitut al posesorului dintr-o relație de posesie inalienabilă; aici este imposibilă dublarea pronumelui printr-o formă accentuată: * *fața îi era lui roşie.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

13. ***pe... forțe*** = Cprep, GPrep (subst. + prep.-regim, Ac); constituent obligatoriu al verbului *a se bizui*.

Obs: Nu se va confunda cu Cd, datorită regimului vb. regent: *a se bizui (pe)...* este un verb reflexiv (de bază), intranzitiv, care nu admite Cd. Să se compare: El se bizuie pe sine. - El îl bizuie pe băiat; Ea se piaptănă pe sine. - Ea o piaptănă pe fată. Imposibilitatea dublării constituentului cu prepoziția *pe* printr-un pron. neaccentuat dovedeşte intranzitivitatea verbului. În *El se bizuie pe...,* se este marcă a reflexivității, spre deosebire de *se* din structurile: *Ea se piaptănă, ei se sărută, el se spală* etc., în care *se* ocupă poziția sintactică de Cd.

14. ***în ciuda tinereții*** = Circ. concesiv, GPrep (subst. + loc prepozițională cu regim de G); facultativ

15. ***măsurile*** = Subiect, substantiv, N; constituent obligatoriu în structura reorganizată prin ridicare: *S-a dovedit [că [măsurile]$_{Sb}$ sunt necesare]$_{SB}$.* → *ridicare* → *[**Măsurile**]$_{Sb}$ $_{ridicat}$ s-a dovedit [că sunt necesare]$_{SB}$.* → *acomodarea regimului verbului* (personalizare) şi reducerea propoziției la o construcție infinitivală → ***Măsurile s-au dovedit*** *[a fi necesare].*

a fi necesare = PS, GV (cu centru infinitival, vb. copulativ şi determinativ NP, adj.)

16. ***căutând*** = Circ. final (de scop), GV cu centru gerunzial şi cu determinativ CD, nume în Ac); facultativ.

17. ***ăla*** =Apoziție, pron. demonstrativ, N. Baza acestei apoziții o constituie subiectul nelexicalizat (inclus) al verbului copulativ *eşti;* (*ăla* nu poate fi interpretat ca subiect al propoziției pentru că nu satisface acordul în persoană cu vb. predicat; constituent facultativ.

care = NP, pron. relativ, N; obligatoriu.

18. ***mi*** = Cposesiv, pron. pers., Dposesiv; constituent facultative

singur = Apoziție, adjectiv, N, cu bază subiectul nelexicalizat al vb. *am plătit*.

19. ***oră*** = Subiect, subst., N; obligatoriu.

20. ***îşi*** = Cposesiv, pron. refl., D posesiv; constituent obligatoriu în structura reorganizată.

21. ***a spune*** = Subiect, GV cu centru infinitival; obligatoriu.

22. ***pe...stradă*** = Circ. loc, GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac + adj. interogativ *ce*); constituent obligatoriu pentru verbul *a locui*.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

23. ***mi*** = Cind, pron. pers., D; obligatoriu

tare milă = Subiect, substantiv, N; constituent obligatoriu. (*Obs.*: prezența adverbului *tare* – marcă a superlativului - se justifică în vecinătatea acestui substantiv pentru că în construcții de acest tip, precum *mi-e foame / sete / milă / dor*, constituentul nominal tinde să treacă la clasa adverbului, deci admite gradarea. V. şi *mi-e puțin foame / cam foame / foarte foame.*

24. ***timp*** = Cd, subst., Ac; obligatoriu

de pierdut = Atribut al nominalului *timp,* supin. (*Obs.*: construcția se poate interpreta şi ca o structură reorganizată prin ridicarea nominalului *timp* – complement direct al verbului la supin în poziție de complement direct al verbului *a avea*, poziție ocupată inițial de supin)

25. ***înainte de a fi venit*** = Circ. de timp, GV cu centru infinitiv perfect, încastrat într-un GPrep cu loc. prep. *înainte de*; constituent facultativ al GV *am terminat*.

el = Subiect al infinitivului, pron. pers., N; constituent obligatoriu.

26. ***de dincolo*** = Atribut adverbial, GAdv încastrat într-un GPrep (cu centru *de*).

de râu= Cprep, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac); determinativ facultativ (suprimabil, dar matricial) al GAdv.

27. ***neîndrăznind*** = Circ. cauzal, GV cu centru gerunzial; constituent facultativ (nematricial) al GV *a ieşit*.

a... contrazice = Cdirect, GV cu centru vb. la infinitiv; constituent obligatoriu al vb. *neîndrăznind*.

l- = Cdirect, clitic pronominal pers., Ac; constituent obligatoriu al vb. *a contrazice.*

din cameră = Circ. de loc, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *din*); constituent obligatoriu (matricial) al verbului *a ieşi*.

28. ***asta*** = Subiect, pron. demonstrativ cu valoare neutră, N; constituent obligatoriu al loc. vb. *a trece prin minte.*

29. ***toți*** = PS, pron. nedefinit., N; constituent nematricial al vb. *a pleca*, asociat acestui GV în urma unei operații de amalgamare a unui enunț bipropozițional şi a ştergerii copulei (Ø *Ați plecat şi* Ø *sunteți toți*).

30. ***cum*** = Circ. modal, adv. relativ, relator al unei propoziții completive directe; poziția „de extracție" a relativului adverbial este o poziție

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

facultativă în grupul participial (*trebuie ca exercițiul să fie rezolvat* t_i → *trebuie rezolvat exercițiul* t_i).

31. ***cui*** = Cdirect, pron. relativ, formal în cazul genitiv impus de substantivul *dorul* din prop. regentă; constituent obligatoriu al GV cu centru *ştiu*.

Obs.: pronumele relativ este un dublu substitut, pentru un nominal din regentă şi pentru un nominal din subordonată: *de dorul* ***persoanei*** - ***persoana*** *(o) ştiu eu*).

32. ***descrie*** = Subiect, GV cu centru infinitival; constituent obligatoriu al verbului *a putea* în structura reorganizată prin impersonalizare: *Cineva poate descrie bucuria → Nu se poate a se descrie bucuria → Nu se poate descrie bucuria.*

Obs.: o particularitate a construcției verbului *a putea* + infinitiv asociat cu un clitic este faptul că infinitivul pierde marca *a,* iar cliticul se ridică peste nodul verbal *a putea*. În această construcție, infinitivul este un reflexiv pasiv impersonal, cliticul său se ridică, dar se „şterge" pentru că verbul *a putea* are la rândul său aceeaşi marcă reflexivă-impersonală (*se*).

Pentru sintaxa verbului *a putea,* v. Pană-Dindelegan, 1992: 105-107 şi Pană-Dindelegan, 2008, în GALR, I: 490-491 şi G.G. Neamțu 2007 p. 284-286.

bucuria = Subiect, subst., N; constituent obligatoriu în matricea reorganizată a verbului pasiv impersonal *a se descrie*.

33. ***în pofida (oricăror) insistențe*** = Circ. concesiv, GPrep (substantiv + loc. prep. cu regim de G *în pofida* + adjectiv nedefinit); constituent facultativ al GV *a venit.*

34. ***de a fi scăpat*** = Cprep, GV cu centru infinitival, încastrat într-un GPrep cu prepoziția-regim *de*; constituent facultativ (suprimabil, dar matricial) al adjectivului *bucuros*.

de pedeapsă = Cprep, GPrep (substantiv + prep.-regim *de*, care impune Ac); constituent obligatoriu al vb. *a scăpa*.

35. ***cu (fel de fel de) poveşti***= Circ. instrumental, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *cu*); constituent facultativ (nematricial) al verbului *a speria*

fel de fel de = Atribut adjectival, determinativ în GN cu centru *poveşti*, locuțiune adjectivală. *Obs:* locuțiunea cuprinde şi prepoziția *de,* care îşi pierde statutul de cuvânt cu regim, deci nu mai impune cazul acuzativ

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

substantivului pe care îl precedă. Substantivul *poveşti* este precedat „la distanță" de prepoziția *cu*.

36. ***pe față*** = Circ. modal, locuțiune adverbială de mod; modalizator facultativ al verbului *a face*.

Obs: Nu numai posibilitatea substituției cu un termen monolexical – aici, adverbul *fățiş* - poate decide asupra calității de locuțiune a unei grupări de cuvinte, ci este necesar să se verifice statutul tuturor componentelor grupului; substantivul *față* precedat de prepoziția *pe* va fi grup analizabil doar în contexte de tipul: *S-a spălat pe față, Lucrează toate ochiurile pe față* etc. Aici, substantivul şi-a pierdut autonomia, v. şi imposibilitatea de a-i modifica forma flexionară: **Face totul* ***pe fețe*** sau imposibilitatea de a intercala alte elemente în grup: **Face totul* ***pe aceeaşi față****.* În legătură cu aceste criterii care validează interpretarea ca locuțiune a unor grupări, v. Pană-Dindelegan, 1992: 81.

37. ***a fi (neisprăvite)***= NP, GV cu centru infinitiv, vb. copulativ *a fi*; participiul *neisprăvite* este NP al acestui vb. copulativ; ambii constituenți sunt constituenți matriciali.

Obs.: participiul funcționează adjectival, pierzându-şi aproape complet posibilitățile combinatorii specifice verbului din care provine; am optat pentru interpretarea lui ca adjectiv, pentru că în context este vorba despre *starea* decorărilor şi nu despre faptul de a fi isprăvite (neisprăvite) de către cineva. Absența agentului înclină balanța în favoarea naturii nominale a participiului

38. ***al lui*** = NP, Grup genitival, cu centru pronumele semiindependent *al* şi cu determinativ pronume personal în G; constituent obligatoriu al verbului copulativ *este*.

39. ***cât ...de ruşinat*** = PS, adj. participial, N; constituent nematricial al verbului *a se simți*, obținut prin reorganizarea unei structuri bipropoziționale: El_i *simte [că* el_i *este ruşinat]* → ştergerea constituentului identic şi suprimarea copulei → *El se simte ruşinat*. Grupul adverbial exclamativ *cât de* modalizează adjectivul participial, fiind un constituent facultativ al acestuia (circ. modal).

40. ***din partea locului*** = NP, GN (locuțiune substantivală), nominativ; constituent obligatoriu al vb. copulativ *a fi.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

Obs: optăm pentru interpretarea ca grup locuțional, neanalizabil, având în vedere caracterul stabil al grupării; secvențele de mai jos: **din părțile locului*, **din partea locurilor*, **din această parte a locurilor* nu pot fi reperate în acest context, deci avem de-a face cu o locuțiune substantivală echivalentă cu substantivul *localnic.* În consecință, verbul *a fi* este copulativ-personal; în contexte precum: *eşti din partea Gorjului,* verbul *a fi* poate primi interpretarea de verb predicativ personal, cu sensul de *a proveni,* iar substantivele ar reclama o interpretare morfosintactica diferită.

41. ***care*** = Subiect, pronume nehotărât, N; constituent obligatoriu al vb. *a fugi*.

Obs: în acest exemplu, pronumele are valoare nedefinită – *fiecare* - pentru că nu este „capul" unei construcții relative.

încotro = Circ. de loc, adverb relativ de loc (introduce o construcție relativă cu aceeaşi funcție sintactică – circ. de loc); constituent facultativ (neobligatoriu sintactic).

42. ***îngenuncheată*** = PS, adjectiv participial, N; constituent nematricial (facultativ) al verbului *a sta*, asociat acestuia printr-o operație de reorganizare – suprimarea copulei (*era îngenuncheată*).

dinaintea icoanei = Circ. de loc, GPrep (substantiv + prepoziție cu regim de G *dinaintea)*; facultativ.

43. ***locului*** = Circ. de loc, substantiv, D (locativ); constituent facultativ al adjectivului participial *țintuit.*

44. ***o (sfântă de) bătaie*** = Cdirect, substantiv Ac , constituent obligatoriu al vb. *a trage*. Se poate considera că acest verb „slab" semantic formează cu substantivul *o bătaie* o grupare idiomatică, cu caracter apropiat de cel locuțional.

Obs: Sintagma o *sfântă de bătaie* este rezultatul unei inversiuni sintactice: *o bataie sfântă* > *o sfântă de bătaie.* Analiza sintactică se poate face *la suprafață,* adică la nivelul structurii transformate: *sfântă* este un adjectiv convertit la clasa substantivului, iar *de bătaie* este determinant al adjectivului substantivat, (v Diaconescu, 1989, p. 116, unde se recomandă analiza „după criteriul structural", în situațiile în care apar neconcordanțe între planul semantic şi cel sintactic) sau se poate face ținându-se seama de grupurile sintagmatice implicate în structură: GN – *o bătaie* şi GAdj – *sfântă (de)* – determinativ al numelui; prepoziția se grupează cu adjectivul şi nu

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

funcționează ca un centru de GPrep, întocmai ca în *fel de fel de*, v. *supra,* ex. 35.

45. ***găsită*** = PS, participiu pasiv;

Obs$_1$: şi în acest caz, PS este obținut prin contragerea unei structuri bipropoziționale: *Ar trebui să fie găsită.* Prin suprimarea auxiliarului pasiv, participiul ajunge în vecinătatea verbului impersonal *a trebui.* (pentru detalii şi istoria derivativă a construcțiilor cu PS, v. Pană-Dindelegan, 1992, p. 51 şi p. 132 ş.u. şi Balaciu, 2008, în GALR, II: 192 ş.u.

Obs$_2$: În ceea ce priveşte valoarea morfologică a PS din acest exemplu, trebuie să remarcăm că valoarea avută în construcția suprimată îl recomandă ca participiu pasiv, spre deosebire de exemplul de sub **39**, unde ***ruşinat*** a fost interpretat ca adjectiv datorită poziției de nume predicativ in structura de bază. În limba actuală, verbul *a ruşina* nu se mai foloseşte decât reflexiv, deci este exclusă valoarea de participiu pasiv a formei *ruşinat.*

46. ***de făcut*** = Subiect, GV cu centru supin; constituent obligatoriu al vb. copulativ impersonal *e (dificil).*

raportul = Subiect, substantiv, N; constituent obligatoriu al supinului *de făcut* / C direct, substantiv, Ac; constituent obligatoriu al supinului *de făcut*.

Obs: Am propus două soluții de analiză, dată fiind ambiguitatea exemplului din test. Nu se poate contesta funcția de subiect pe care expresia verbală impersonală *este dificil* o atribuie supinului. Rămâne doar de stabilit dacă supinul reprezintă contragerea unei construcții active, sau a unei construcții pasive impersonale: (a) *Este dificil*/$_1$ *să facă Ø raportul.*/$_2$ (SB), (b) *Este dificil*/$_1$ *să fie făcut / să se facă raportul de către cineva.*/$_2$ (SB). În consecință, substantivul *raportul* se va afla în relație de dependență față de verbul la supin şi nu față de predicatul propoziției, în ciuda topicii. În funcție de structura de bază de la care se pleacă, substantivul va fi subiect sau complement direct. Mecanismul prin care substantivul *raportul* a ajuns în vecinătatea vb. copulativ, în poziția specifică subiectului în limba română, este o deplasare numită *topicalizare* sau *tematizare*.

47. ***de câte ori*** = Circ. de timp, locuțiune adverbială relativă de timp; constituent facultativ al GV *vine*, dar obligatoriu în raport cu organizarea subordonatei – este „capul" propoziției relative circumstanțiale de timp.

48. ***la întrebări*** = Cprep, GPrep (substantiv + prep.-regim, Ac); constituent suprimabil (dar matricial) al vb. *a răspunde*.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

49. ***dinspre mine*** = Circ. de relație, GPrep (pronume personal + prepoziția cu regim de Ac *dinspre*), constituent facultativ al vb. *a se uita.*
50. ***de foame*** = Circ de cauză, GPrep (substantiv + prepoziția-regim *de*, Ac), constituent facultativ (suprimabil, dar matricial) al vb. *a răbda*.

II.
1. *Bucurându-vă/2* ***că s-a amânat examenul,****/1 vă mințiți pe voi înşivă./2*
1. CP (realizarea propozițională a Cprep), 2. PP.
2. *Fie/1* ***ce-o fi****,/2 de-acum!/1*
1. PP, 2. SB.
3. Să fi aflat mai devreme despre concurs/*1 mă prezentam şi eu./2*
1. CȚ, 2. PP.
4. *Încă nu s-a pregătit/1* ***să-i primească****./2*
1. PP, 2. CP */Finală*
5. ***Unde n-a înțeles****/1* ***ce i-ai spus****,/2 nici n-a reacționat./3*
1. CZ, 2. CD, 3. PP
6. *Nu l-a lăsat/1* ***să se odihnească nici o clipă****/2*
1. PP, 2. PS
7. *Vorbea mult prea repede/1* ***ca voi s-o puteți urmări****./2*
1. PP, 2. CNS
8. ***Orice ar face pentru voi****,/1 tot nerecunoscători sunteți./2*
1. CV, 2. PP.
9. *Păcat/1* ***că nu v-a plăcut filmul****./2*
1. PP, 2. CP (*e păcat de ceva*, unde *păcat* este Sb)
10. *Mă tem/1* ***că astăzi n-am să pot veni pe la tine****./2*
1. PP, 2. CI.
11. *Ea, înaltă/2* ***cum era****,/1 se descurca foarte bine în teren/2*
1. CM (regent adj. *înaltă)*, 2. PP.
12. *Dacă nu m-ai lăsat în pace,/1 am greşit./2*
1. CZ, 2. PP.
13. *Acolo, nu părea a fi/1* ***ce mi-ai spus tu****./2*
1. PP, 2. SB; *(a fi* este predicativ impersonal, cu sensul de „a se întâmpla", „a avea loc"*)*.
14. *Aş vrea/1* ***să revăd locul****/2* ***unde ne-am întâ1nit****/3*
1. PP, 2. CD, 3. AT.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

15. *Atunci*/2 ***când eu te voi chema***,/1 *să vii!*/2
1. CT, 2. PP.
Obs: adv. *atunci* funcționează ca un corelativ pentru prop. temporală, deci nu intră în gruparea relativă.
16. *Se făcea*/1 ***că ne plimbam cu o barcă, pe un lac***./2
1. PP, 2. SB
17. *Fără tine n-ar fi putut deveni niciodată*/1 ***ceea ce este astăzi***./2
1. PP, 2. PR
18. *Te-am învățat*/1 ***să fii respectuos cu cei din jur.***/2
1. PP, 2. CS (echivalent propozițional al Csecundar; v. *a învăța pe cineva ceva;* prop 2 este expansionarea obiectului secundar *ceva*).
19. *Nu-mi face nici o plăcere*/1 ***să-ți spun asta tocmai ție***./2
1. PP, 2. SB
20. *În clipele*/1 ***când se gândea***/2 ***la ce făcuse***,/2 *avea remuşcări.*/3
1. AT, 2. CP, 3. PP.
21. *Astăzi nu pare*/1 ***că e dispus***/1 ***să ne asculte***./3
1. PP, 2. PR, 3. CI
22. *Se grăbea*/1 ***să termine treaba cât mai repede***./2
1. PP, 2. CP/Finală
23. *Cum stătea el*/1 *şi aştepta emoționat rezultatele,* /2 *apare Ion*/3
1. CT, 2. CT, 3. PP
24. *Se cade*/1 *să le mulțumim,*/2 ***de vreme ce ne-au trimis daruri.***/3
1. PP, 2. SB, 3. CZ
25. *Zgârcit şi rău*/2 ***cum era,***/1 *nu i-a ajutat cu nimic pe copiii lui*/2
1. CM, 2. PP
26. *Au plecat la plimbare numai*/1 ***ca ea să poată lucra în liniște***/2
1. PP, 2. F
27. *Îi era teamă*/1 ***că nu va fi înțeles***./2
1. PP, 2. CP
28. *Ei au adus dovada zdrobitoare*/1 ***că sunt nevinovați***./2
1. PP, 2. AT
29. *Fără tine n-ar fi avut nici un haz*/1 ***să mergem***./2
1. PP, 2. SB
30. ***Dacă te caută mereu***/1 e/2 ***ca să nu-l uiți***./3
1. SB, 2. PP (verbul *a fi* - predicativ impersonal) 3. F.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

31. ***Ce-l chinuia mai mult***/1 e/2 ***că nu-i dăduse nimeni dreptate***/3
1. PR, 2. PP, 3. SB.
Obs: Topica frazei poate da naştere unei confuzii între funcțiile celor două subordonate; contragerea poate dezambiguiza această frază: ***Chinul*** *lui* ***era dezaprobarea*** *celorlalți.* Tema enunțului este *dezaprobarea celorlalți,* faptul că *ceilalți nu-i dau dreptate*, fapt calificat drept un *chin.* Avem de-a face aici cu o structură numită construcție relativă scindată, în care prin topicalizare, elementul informațional nou (rema) este proiectat în față, pentru accentuare, iar tema este plasată la sfârşitul enunțului. (Pentru detalii, v. Pană Dindelegan, 1992: 75 ş.u. şi capitolul dedicat organizării informaționale a enunțului, în GALR, 2008).
32. *Vai de cel*/1 ***care ajunge***/2 ***să nu mai aibă prieteni.***/3
1 PP, 2. AT, 3. CP (*a ajunge* la o Țintă abstractă, v. Dindelegan, 1992: 57)
33. *Îi ajungea*/1 *doar* ***să-l privească***/2 ***ca să fie fericită.***/3
1. PP, 2. SB, 3. F.
34. *S-au descurcat*/1 ***cum au putut ei mai bine.***/2
1. PP, 2. CM
35. *L-au anunțat şi pe el*/1 ***că sosesc astăzi.***/2
1. PP, 2. CS / CP.
Obs: Grila de valențe a verbului *a anunța* include trei constituenți: *cineva (Sb) + pe cineva (Cd) + ceva (Csec) / despre ceva (Cprep).* La nivelul frazei, se opacizează marcarea celor două complemente (Csec şi Cprep), astfel, ambele complemente pot avea realizarea propozițională conjuncțională cu conj. *că.*
36. *Vestea adusă*/2 ***de cine intrase primul***/1 *îi şocase pe toți.*/2
1. CAG, 2. PP.
37. *Habar n-avea*/1 ***dacă i se potriveşte această meserie.***/2
1. PP, 2. CP
38. *Plecarea ei grăbită*/2 ***de unde o lăsase,***/1 *l-a supărat.*/2
1. AT, 2. PP.
39. *La urcarea în tren, era*/1 ***să cadă.***/2
1. PP, 2. SB
40. *Fericită*/2 ***că nu mai trebuie operată***/1 *s-a împiedecat pe trepte.*/2
1 = CZ, 2. PP.
41. *Atunci*/2 ***când îți este teamă***/1 *gândeşte-te la noi.*/2

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

1. PP, 2. CT.
42. *Cunoscut fiind faptul/2* ***că ei întârziau,*** */1 nici nu l-au mai aşteptat./2*
1. PP, 2. AT
43. *Numai ce i-am deschis uşa,* /1 ***că a şi sunat telefonul.*** /2
1. PP, 2. CT
44. *Încercând/2* ***să repare aparatul,****/1 mai tare l-a stricat./2*
1. CD, 2. PP.
45. ***Când te miri ce nu-i venea la socoteală,****/1 îşi lua lucrurile/2 şi pleca/3*
1. CT, 2. PP, 3. PP.
46. ***Cum era atâta lume acolo****,/1 el nu putu ajunge./2*
1. CZ, 2. PP.
47. *Numai prin eforturile lui ajunsese/1* ***unde era acum****./2*
1. PP, 2. PR (dacă se presupune că s-a ajuns la o calitate) / CL (dacă se înțelege un loc drept Țintă concretă*)*
48. *Cu toată supărarea/2* ***pe care i-o pricinuise****,/1 îl iubea încă./2*
1. AT, 2. PP.
49. *Simțind/2 că nu mai are nici o şansă de scăpare/1 s-a predat./2*
1. CD, 2. PP.
50. *Din cele spuse de el reieşea clar/1* ***că nu se mai întoarce****./2*
1. PP, 2. SB

Test 2
I.
1. ***la ce*** = Circ. cauzal, locuțiune adverbială interogativă; constituent facultativ.
2. ***nimic*** = Subiect, pronume negativ, N; constituent obligatoriu al vb. impersonal *a conveni.*
Obs: De remarcat că în astfel de situații întrebarea *ce?* conduce către soluții eronate. Verbul predicat este impersonal, construit cu un nume în dativ, complement indirect, de tipul verbelor *a-i plăcea, a-i tihni, a-i prii* etc. Subiectul este de regulă postpus, fapt ce sporeşte riscul de a fi confundat cu un complement direct: *Îmi prieşte vacanța., Îmi convine ziua.*
3. ***departe*** = Circ. de loc, adv. de loc; constituent obligatoriu al vb. predicativ *a fi.*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

4. ***unde*** = interjecție cu valoare exclamativă; ***mi*** şi ***ți*** = clitice de D etic, toate sunt unități afuncționale, neintegrate sintactic, deci facultative;

l- = Cdirect, clitic de pronume personal în Ac; constituent obligatoriu al vb. *a lua*.

5. ***iar*** = Circ. temporal, semiadverb, modalizator al GV.

6. ***demiterii*** = Cind, substantiv, D, constituent suprimabil (dar matricial) al adjectivului *anterior*.

7. ***vecină cu moartea*** = Atr. Adj., locuțiune adjectivală, Ac; determinativ al GN *spaimă*. *Obs:* În contexte libere, *vecin cuiva (cu ceva)* - este un adjectiv cu dublu regim (D şi Ac).

8. ***de luat*** = Atr. verbal, GV cu centru supin, (determinant atributiv al numeralului *două),* atr. verbal.

9. ***el*** = reluare a subiectului *ac,* pronume personal, N; constituent facultativ.

ac = Subiect, substantiv, N; obligatoriu.

10. ***de subliniat*** = NP, GV cu centru supin, determinativ obligatoriu al vb. copulativ elidat.

Supinul e acceptat ca predicat doar în enunțuri aparținând stilului administrativ, când are valoarea unui imperativ: *De rezolvat cererea!*

11. ***pe nu ştiu cine*** =Cdirect, locuțiune pronominală, Ac + *pe*; constituent obligatoriu.

Obs: alte locuțiuni pronominale: *cine ştie cine / ce, nu ştiu cine / ce, te miri cine / ce.* Deşi locuțiunea are în componență un verb, acesta şi-a pierdut capacitatea de a constitui predicația; există enunțuri în care grupul nu este sudat, neavând, deci, caracter locuțional: *Cine ştie /*[1] *cine vine la petrecere?*/[2] *Cine ştie /*[1] *ce avem la cină?* /[2], *Nu ştiu*/[1] *ce temă am pentru mâine*/[2]; dar *Avem nu ştiu ce temă pentru mâine.* În exemplul de sub 11, în favoarea interpretării ca grup locuțional pledează şi ocurența prepoziției gramaticalizate *pe,* marcă a poziției sintactice complement direct.

12. ***un du-te-vino*** = Subiect, locuțiune substantivală, N; obligatoriu.

de nedescris = Atr. vb., supin, forma negativă; determinativ al GN cu centru locuțional.

13. ***în ceea ce priveşte hărnicia*** = Circ. de relație, GPrep (substantiv + loc. prep. cu regim de Ac *în ceea ce priveşte*); constituent facultativ al GV.

Obs$_1$*: În ceea ce priveşte* = locuțiune prepozițională în componența căreia se află un verb; verbul şi-a pierdut, şi în acest caz, capacitatea de a constitui un

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

predicat. Locuțiunea prepozițională e sinonimă cu *în privința;* se deosebesc prin regimul cazual: acuzativ, respectiv genitiv.

Obs$_2$*:* Grupul de cuvinte *în ceea ce priveşte* este stabil, invariabil, deci nu este necesar acordul cu substantivul care îl urmează: **în ceea ce privesc criticile.*

14. *înapoi* = Circ. de loc, adverb de loc;

Obs. regentul acestui adverb este verbul presupus ca predicat al construcției: *La plăcinte (mergi) înainte, la război...* Proverbele au în general o structură eliptică, deci predicația este reprezentată aici de indici de predicație, care pot fi şi circumstanțiali, dacă ei sunt incluşi în matricea verbului.

15. *mânca-(te)-ar* = Pred. vb., verb predicativ, activ, condițional - optativ, prezent, forma inversă (cu auxiliarul postpus).

te = Cdirect, pronume personal, Ac.; obligatoriu.

16. *cu laudele* = Cprep, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *cu*); suprimabil (dar matricial).

Obs: Nu am optat pentru soluția Circ. instrumental pentru că verbul e non-agentiv, iar substantivul nu poate fi instrumentul prin care se consumă (în mod conştient) evenimentul descris de verb. *Laudele* este un Stimul pentru Experimentatorul *mă*, deci trebuie să fie implicat mai intim în matricea verbală. V. şi posibilitatea de a reorganiza construcția ca: *Laudele lui mă plictisesc.*

17. *la gândul* = Circ. temporal, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *la*); facultativ;

Obs. Interpretarea circumstanțială este sugerată de posibilitățile de expansionare într-o propoziție temporală: *când se gândeşte* sau cauzală: *pentru că se gândeşte.* Totuşi, prepoziția *la* pare a fi impusă de verb, aşadar nu se exclude nici interpretarea grupării drept Cprep.

(a) fi chemat = Subiect, GV cu centru infinitiv, d. pasivă;

Obs: Verbul *ar putea* este intranzitiv impersonal; din cele două construcții de bază: *Ar putea*/1 *să fie şi el chemat*/2 *(SB)* şi *S-ar putea*/1 *să fie şi el chemat*/2*. (SB)* rezultă, prin contragere, una singură: *Ar putea fi şi el chemat* şi niciodată *S-ar putea fi şi el chemat.*

18. *-ți* = Cposesiv, pronume personal, D posesiv; obligatoriu în structura reorganizată (constituent nematricial).

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

19. ***de făcut*** = Cprep, GV cu centru supin, prep. *de* impusă de adjectivul *bun.* (constituentul are şi o nuanță finală).
20. ***nesăratele*** = Atr. adj., adjectiv propriu-zis, N; constituent al GN *giumbuşlucuri*

lui = Apg, pronume personal, G; id.
21. ***(de) ce*** = Subiect, pronume relativ, „cap" al constituentului propozițional cu rol de CP (*de ce se întâmpla cu el).* Propoziția relativă este încastrată într-un GPrep cu centru prep. *de,* cerut de grila locuțiunii verbale *a-şi da seama*, de aceea, formal, pronumele relativ are cazul acuzativ atribuit de prepoziție.
22. ***pe cei*** = Cdirect, pronume demonstrativ, Acuzativ cu *pe*; constituent obligatoriu al vb. *să văd*.

ce = Subiect, pronume relativ, N, „cap" al propoziției relative atributive.
23. ***dintre cei trei*** = Atribut, GPrep (numeral cardinal cu valoare de substitut + + art. demonstrativ *cei* + prep. cu regim de acuzativ *dintre*).
24. ***pe toți*** = Cdirect, pronume nehotărât, Ac cu *pe*; obligatoriu.

ceea ce = Cdirect, pronume relativ compus, Ac; „cap" al constituentului propozițional relativ cu rol de SB.
25. ***a se întreba*** = Cprep, GV cu centru infinitiv, reflexiv; constituent obligatoriu al vb. *a ajunge* (necopulativ în acest context).
26. ***de mică*** = PS, GPrep (adjectiv + prep. cu regim de Ac *de*); constituent nematricial, obținut din reorganizarea unei structuri bipropoziționale: *O cunoşteau pe Ana* ***de*** ~~*când era*~~ ***mică***.
27. ***de mai bine*** = Circ. de timp, GPrep (GAdv + prep. *de*); facultativ.

de un an = Ccomparativ, GPrep (substantiv *(an*) + numeral cu val. adjectivală (*un*) + prep. comparativă *de(cât)*, cu regim de Ac); constotuent obligatoriu al GAdv.
28. ***săptămâna*** = Circ. de timp, substantiv, caz neutru; constituent facultativ al GV. Aceste situații pot fi interpretate ca GPrep cu prepoziția suprimată, nelexicalizată (~~*în*~~ *săptămâna viitoare*).
29. ***în lipsa mamei*** = Circ. de timp / Circ. cauzal, GPrep (substantiv + loc. prep. cu regim de G *în lipsa*); constituent facultativ al GV. *Obs:* Am preferat interpretarea grupului *în lipsa* ca locuțiune prepozițională (şi nu substantiv cu prepoziție), având în vedere faptul că are un corespondent adverbial: *în lipsă* = loc. adv., deci analogic cu grupările fixe: *în fața – în față, în spatele – în*

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

spate etc. Un alt argument ar fi imposibilitatea disocierii grupului, imposibilitatea flexionării substantivului: **în lipsele.*
30. ***pe ai*** =Cdirect, pronume semiindependent, Ac cu *pe*; constituent obligatoriu; ***lui*** = Atribut pronominal, pronume personal, G, determinativ obligatoriu.
Obs: Pronumele semiindependent (v. Valeria Guțu.-Romalo, 1973 şi 1985 [în] L.R.C. I) este substitut al unui nume, are valoare *anaforică* (Coteanu, 1983), se referă la un nume enunțat anterior sau cunoscut de protagoniştii actului de comunicare. În acest exemplu, chiar la nivel şcolar este absolut necesară această interpretare, pentru că forma de genitiv a pronumelui personal nu permite ataşarea prepoziției *pe*, marcă a Cd. Similar se pot interpreta şi grupări cu posesive: *pe ai săi* (pron. semiindependent + adjectiv posesiv).
31. ***de aceea*** = corelativ afuncțional al subordonatei cauzale antepuse.
32. ***ce*** = Cdirect, pronume nehotărât, acuzativ; obligatoriu.
Obs: În acest enunț *ce* nu are valoare de relativ, mărturie în acest sens stând absența subordonării. Propozițiile sunt principale, exclamative, coordonate adversativ, cu sensul: *Una ți-am spus eu, iar alta ai înțeles tu*.
33. ***altfel*** = Circ. condițional, adverb de mod; a se vedea posibilitatea de expansionare printr-o subordonată condițională: *Dacă ai fi înțeles, nu m-ai mai fi întrebat.*
34. ***de când*** = Circ. de timp, adverb relativ de timp; relator al subordonatei temporale.
lumea = Subiect, subst, N; constituent obligatoriu al vb. existențial *a fi*.
35. ***în amintirea*** = Circ. de scop (final) sau Atribut, GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac *în*); interpretarea sintactică depinde de cea semantică – includerea în GV *s-a clădit* sau în GN *un monument.*
36. ***câte*** = Atr. adjectival, adjectiv interogativ, N; constituent al GN cu rol de subiect *câte stele*.
37. ***pe Maria*** = Apoziție, substantiv propriu, Ac cu *pe*, reluare a Cd *pe sora mea*. (***adică*** = *apozem* adverbial, conector al apoziției).
38. ***de venit*** = Circ. de relație, GV cu centru supin, constituent topicalizat şi dislocat la stânga.
39. ***de... adunare*** = Atribut prepozițional, GPrep (substantiv + prepoziția cu regim de Ac *de,* specifică complementului de agent); semantic, constituentul

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

este un Agent, conservat în structură prin nominalizarea construcției pasive *actul a fost redactat de întreaga adunare*, însă sintactic, se repoziționează ca determinativ al GN cu centru *redactarea*, deci ca atribut.

dificil = Circ. de mod, adverb (modalizează supinul *de realizat*). Construcția este una reorganizată, din *E dificil de realizat redactarea* (unde *dificil* este NP al vb. copulativ impersonal) în *Redactarea este dificil de realizat* (unde nominalul *redactarea*, inițial complement direct al supinului se ridică în poziție de subiect al vb. *a fi*, pe care îl recategorizează ca personal copulativ. Astfel, supinul nu mai poate fi subiect, ci devine NP, iar adverbul se adjoncționează la GV supin).

40. ***tare dificil*** = NP, adjectiv pr. zis + adv. de mod *tare*, marcă a superlativului, N; constituent obligatoriu al vb. copulativ *se pare*.

Obs.: Verbul *a părea* este aici recategorizat ca verb copulativ, în urma unei reorganizări similare cu cea de sub 39. Construcția de bază poate fi o construcție în care *a părea* este impersonal noncopulativ (cu Cind la stânga şi cu SB la dreapta): *Mi se pare că exercițiul e tare dificil* → suprimarea copulei şi a complementizatorului *că* şi inversiunea topică → *Mi se pare tare dificil exercițiul*. Verbul *a părea* este recategorizat ca verb copulativ, iar *exercițiul* devine subiect. Aşadar, din bivalent în structura de bază, verbul ajunge contextual trivalent.

41. ***din noi*** = Atr. pronominal, GPrep (pronume personal + prepoziția cu regim de Ac *din*); facultativ.

42. ***de a (-i) telefona*** = Atr. vb., GV infinitival încastrat într-un GPrep cu prep. *de*; ***-i*** = Cind, pron. pers., D; constituent suprimabil (dar matricial) al vb. *a telefona*.

43. ***în fața sa*** = Circ. loc, GPrep (adjectiv posesiv, + loc. prep. *în fața,* cu regim de G; adjectivizarea posesivului neutralizează regimul cazual al prepoziției); constituent facultativ.

44. ***trenul*** = Subiect, substantiv N; constituent matricial al infinitivului *a ieşi*.

45. ***ne*** = Cposesiv, pron. pers., Dativ; constituent deplasat din GN cu centru substantivul relațional *verişoară*, care admite determinative în D: *este verişoară nouă* → ne_i *este verişoară* t_i.

verişoară = NP, subst., N.

46. ***urmărind*** = Cprep, GV cu centru gerunzial; constituent facultativ, dar matricial al verbului *a se plictisi* (*de ceva*).

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

47. ***încercare*** = Subiect, substantiv, N; constituent obligatoriu al vb. impersonal *a merita*.
48. ***pe drumuri*** = NP, locuțiune adjectivală, N; constituent obligatoriu al vb. copulativ *a rămâne* (sensul sintagmei este abstract).
49. ***cu ale lor***= Cprep, GPrep (pronume semiindependent + prep. cu regim de Ac *cu* + pron. pers. în G); determinativ facultativ (dar matricial) al adjectivului *asemănătoare*
50. ***cu amândouă_***= Circ sociativ, GPrep (numeral colectiv cu val. de substitut + prep. cu regim de acuzativ *cu*); constituent facultativ.
acasă = Circ. de loc, adverb de loc; constituent obligatoriu al verbului *a rămâne*.

II.
1. *E prea puternic*/1 ***încât să-l poți doborî dintr-o lovitură.***/2
1. PP, 2. CNS
2. *Bazându-se*/2 ***pe ce i-am spus noi***/1 *a uitat de celelalte reguli.*/2
1. CP, 2. PP.
3. Dacă n-a venit încă,/1 *înseamnă*/2 ***că nu găseşte adresa.***/3
1. SB, 2. PP. 3. PR
4. *Nefiind organizarea*/2 ***cum ne-am fi aşteptat,***/1 *am părăsit clădirea.*/2
1. PR, 2. PP.
5. *Camera era plină*/1 ***de ce construiseră ei din bucățele de lemn.***/2
1. PP, 2. CP.
6. *Ne prindem noi vro câțiva băieți din sat*/1 ***să ne ducem cu plugul.*** /2
1. PP, 2. F.
7. *Dar fost-a scris părintelui Duhu*/1 ***să nu asculte în totul sfaturile cuviosului stariț.*** /2
1. PP, 2. SB.
8. *Nu mi-ar fi ciudă, încaltea* /1 ***când ai fi şi tu ceva*** /2 *şi* √ ***de te miri unde***/3.
1. PP, 2. CȚ, 3. CL
9. *Îmi pare bine*/1 ***că ai răspuns invitației noastre***/2.
1. PP, 2.CP.
10. *Să nu vadă picior de pisică pe aici,*/1 ***că se supără foc.***/2
1. PP, 2. CZ.
11. *Cine m-o fi pus*/1 ***să te ascult pe tine?***/2

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

1. PP, 2. PS.

12. *De bună seamă/1* ***că şi noi vom aştepta alături de voi sosirea candidaților****./2*

1. PP, 2. SB

13. *Aşa de tare m-a jignit,/1* ***că nu vreau****/2* ***să-l mai văd în viața mea****./3*

1. PP, 2. CNS, 3. CD

14. ***Dacă n-ai învățat teoremele****,/1 acum degeaba îți bați capul cu exercițiile./2*

1.CZ, 2. PP.

15. *Dulapul rămâne/1* ***unde l-ai aşezat tu prima dată****./2*

1. PP, 2. CL

16. *Rămâne acum doar/1* ***să mai insistăm asupra detaliilor****./2*

1. PP, 2. SB

17. ***Când l-a văzut /1 că n-are simțul umorului,****/2 a încetat/3* ***să-l mai tachineze****./4*

1. CT/CZ, 2. PS, 3. PP, 4. CD

18. *Ținea foarte mult/1* ***să vă felicite pentru premiu.*** */2*

1. PP, 2. CP.

19. *Trebuie/1* ***să-l iei aşa****/2* ***cum este****./2*

1. PP, 2. SB, 3. PS

20. *Au fost, cu siguranță şi ei interesați/1* ***ca aceste probe să dispară.*** */2*

1. PP, 2. CP

21. *Cuprins de sentimentul/2* ***că nu face bine trimițând-o****,/1 rupse scrisoarea./2*

1. PP, 2. AT

22. *Uite, şi Ana,/2* ***că e mică****/1 şi tot îşi face ordine în cameră./2*

1. PP, 2. CV

23. *I s-a urât/1* ***să tot aştepte veşti de la voi/****2.*

1. PP, 2. CP

24. *Părea /1* ***că nu s-a schimbat nimic în viața ei/****2.*

1. PP, 2. SB

25. ***Şi dacă îl conduci tu până la uşă****,/1 tot nu intră./2*

1. CV, 2. PP.

26. ***Dacă nu te-am chemat****,/1 am făcut-o pentru a te menaja./2*

1. CD, 2. PP. *Obs:* CD. este reluată în regentă prin cliticul de Ac *-o.*

27. ***Întrebarea asta****/2 e obligatoriu/2* ***să i-o pui şi lui****./2*

1. PP, 2. SB

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

28. *Nu e el atât de rău/1* ***să-l ocolească toata lumea****./2*
1. PP, 2. CNS
29. *El se simte mereu dator/1* ***să explice fiecare decizie luată****./2*
1. PP, 2. CP.
30. ***Cum întârziem puțin****,/1 cum telefonează./2*
1. CT, 2. PP.
31. ***Ce-l chinuia mai mult****/1 era/2* ***că nu va putea termina la timp lucrarea****./3*
1. PR, 2. PP, 3. SB.
32. ***Chiar aşa să fie****,/1* ***cum spui tu****,/2 tot nu vin./3*
1. CV, 2. AP, 3. PP.
Obs.: P2 este apozitivă, având ca bază adverbul *aşa;* nu este modală, pentru că e izolată prin virgule de restul enunțului.
33. *I-am atras atenția asupra faptului/1* ***că va greşi şi el cândva****./2*
1. PP, 2. AT.
34. *Nu-i chip/1* ***să mă înțeleg cu voi.****/2*
1. PP, 2. SB.
35. *Îşi închipuise mereu/1* ***că va fi uşor****/2* ***să reuşească****./3*
1. PP, 2. CD, 3. SB.
36. *Ştii /1* ***ce mult l-a durut****/2* ***că nu l-ai felicitat de ziua lui****./3*
1. PP, 2. CD, 3. SB.
37. *Deodată, îl văd/1* ***că se ridică de pe scaun cu o privire amenințătoare****./2*
1. PP, 2. PS.
38. ***De vreme ce****/1* ***ea****/2* ***se pare****/1* ***că nu are altă treabă****/2 o luăm cu noi./3*
1. CZ, 2. SB, 3. PP.
Obs: Am izolat pronumele *ea* din propoziția 1, încadrându-l în propoziția 2, pentru că verbul *se pare* este impersonal, deci pronumele va actualiza funcția de subiect în propoziția 2: *ea nu are multă treabă*.
39. *Mare lucru n-ar fi fost/1* ***dacă ne-ar fi primit atunci.****/2*
1. PP, 2. SB.
40. *Eu,/3 nu-i vorbă,/1* ***măcar că-i aşa întuneric****/2 văd destul de bine./3*
1. PP incidentă, 2. CV, 3. PP
41. *Te întristezi/1* ***când le vezi aşa: nici curate, nici împodobite****./2*
1. PP, 2. CT /CZ
42. *Altă treabă n-a avut/1* ***decât să se ducă****/2* ***să-i cheme****./3*
1. PP, 2.Cexcepție, 3. F

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

43. *Poți/1* ***să ai talent cu carul,*** */2* ***că/4 dacă n-ai un pic de protecție,*** */3* ***e tot degeaba/4***
1. PP, 2. CD, 3. CT, 4. CZ.
44. ***Dacă nu e/1 cine nu e/2 cine e/3*** *să nu mai fie./4*
1. CȚ, 2. SB, 3. SB, 4. PP.
45. *M-a adus tuşa Profira, a /1* ***de-i bucătăreasa boierului ăl bătrân /2.***
1. PP, 2. AT
46. *Ne pune dracul/1* ***de urnim o stâncă din locul ei/2.***
1. PP, 2. F
47. *Plângea/1,* ***de ți se rupea inima auzind-o/2.***
1. PP, 2. CNS
48. *Mergi /1* ***de-mi adu dosarul/2!***
1. PP, 2. F/PP (*de* poate fi interpretat şi ca o conjuncție coordonatoare copulativă)
49. *A ajuns /1* ***de ți-e mai mare mila/2.***
1. PP, 2. PR/CNS (dacă se consideră NP nelexicalizat: *A ajuns [ceva atât de rău], de ți-e mai mare mila*)
50. ***De mă-nțelegi/1*** *ori* ***nu√ /2*** *mi-e totuna/3.*
1. SB, 2. SB, 3. PP

Test 3

I.

1. ***recent*** = Circ. de timp, adverb de timp; constituent facultativ al participiului *apărut*.
2. ***îmi*** = Cind, pron. pers., D; constituent obligatoriu al loc. vb. *a-i părea bine*.
pare bine = Predicat, loc. vb. impersonală
3. ***cum*** = NP, adverb relativ; obligatoriu.
de mânie = Circ cauzal, GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac, *de*); facultativ.
4. ***deloc*** = Circ. mod, adverb de mod de negație; facultativ.
uşor = NP, adverb de mod; constituent obligatoriu al vb. copulativ impersonal *a fost.*
5. ***l-*** = Cdirect, pron. pers., Ac; constituent obligatoriu al vb. tranzitiv *a trecut.*
podul = Csecundar, subst., Ac; obligatoriu.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

6. *oricât de* = Circ. mod, adverb cu prepoziție - determinant de evaluare graduală pentru adverbul *mult;* relator al propoziției concesive.

mult = Circ. mod, adverb de mod de cantitate.

7. *ți-* = Cposesiv, pronume personal, D posesiv; constituent obligatoriu în structura reorganizată.

8. *de... propunere* = Cprep, GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac. *de*); obligatoriu pentru adjectivul *interesat*.

9. *pe cine* = Cdirect, pronume interogativ, Ac + *pe*; constituent obligatoriu al verbului *a chema*.

Obs: funcția de Cd se actualizează în relație cu verbul *să chemăm* (a se vedea posibilitatea dublării prin clitic: *Crezi că e bine să-l chemăm pe el?*), dar interogativul este ridicat peste două noduri verbale, în poziția topică. În construcțiile interogative această deplasare este obligatorie.

10. *aparent* = Circ. mod, adverb de mod; facultativ.

bătaie de cap = Cdirect, locuțiune substantivală, Ac; obligatoriu

Obs: Nu am tratat întreaga grupare *a dat ... bătaie de cap* ca locuțiune pentru că sintagma *bătaie de cap* poate apărea şi în vecinătatea altor verbe: *a avea* ~, a provoca ~ etc.

11. *dat fiind (că)* = locuțiune conjuncțională cauzală;

Obs: Dat fiind este o structură invariabilă, provenind din gerunziul pasiv în formulă inversă (participiu + auxiliar). A nu se confunda cu construcțiile gerunziale absolute *Date fiind noile condiții...,* unde participiul se acordă în mod obligatoriu cu subiectul construcției. (v. Gruiță, 1994: 44)

12. *care* = Subiect, pronume nehotărât *(fiecare),* N; obligatoriu.

ce = Cdirect, pronume relativ, Ac; obligatoriu.

13. *ce* = Circ. mod, adverb de mod cu valoare exclamativă; facultativ.

14. *(mă) înşela* = Cdirect, GV cu centru infinitiv, reflexiv; obligatoriu.

15. *nimănui* = Atr. pronominal, pronume negativ, G.

16. *de atunci* = Atr. adverbial, GPrep (adverb + prepoziția *de*).

vii = PS, adjectiv, N.

în amintire = Circ. loc, GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac *în*).

17. *se* = clitic reflexiv de Ac, afuncțional; marcă obligatorie a reflexivității verbului;.

pe toți = Cdirect, pronume nehotărât, Ac cu prep. *pe*; obligatoriu.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

18. ***(ceva) vreme*** = Subiect, GN, (substantiv, N + ***ceva*** - adjectiv nehotărât, N., atribut adjectival); constituent obligatoriu al vb. *a trece*.
19. ***lecțiile*** = Cdirect, substantiv, Ac; determinant suprimabil, dar matricial al supinului *de scris.*
20. ***de ce*** = Circ. cauzal, GAdv (loc. adverbială relativă).
Obs$_1$: subordonata introdusă prin *de ce* este nelexicalizată *[l-ați omorât],* dar se recuperează contextual. Locuțiunea adverbială relativă nu poate fi considerată ea însăşi Cd a verbului *să declarați,* pe de o parte pentru că prezența unui relativ reclamă o propoziție subordonată, pe de altă parte pentru că această poziție sintactică nu poate fi ocupată niciodată de un adverb (nici de un adjectiv).

fapt = NP, subst., N; constituent obligatoriu al vb. copulativ impersonal *e*.
Obs$_2$*:* De remarcat că substantivul *fapt.* se apropie aici de adverb prin aspectul invariabil, prin topica fixă a construcției *fapt e* (care poate fi considerată chiar o grupare locuțională) şi prin sinonimia cu adverbele *cert*, *sigur*, *indiscutabil*.
21. ***de trei ori*** = Circ. de mod, numeral adverbial; constituent facultativ.
22. ***de pe urma reclamației*** = Circ. cauzal, GPrep (substantiv + locuțiunea prepozițională cu regim de G *de pe urma*); constituent facultativ.
23. ***câte ceva*** = Csecundar**, GN (**substantiv, Ac + marcă distributivă); constituent obligatoriu al verbului *a întreba*.

pe fiecare = Cdirect, pronume nedefinit cu prep *pe*; constituent obligatoriu al verbului *a întreba*.
24. ***al cărei nisip*** = Subiect, GN (substantiv, N + pronume relativ, G – atribut genitival); constituent obligatoriu al vb. copulativ *este*.
25. ***v-*** = clitic reflexiv de Ac, marcă obligatorie a reflexivității verbului.
26. ***unul de altul*** = Apoziție**,** grupare pronominală reciprocă care dublează subiectul (*unul*), respectiv Cprep (*de altul*); obligatoriu pentru dezambiguizarea sensului reciproc al verbului.
27. ***iubiților tăi colegi*** = Cindirect, GN (cu centru substantiv, D + adjectiv, D – atribut adjectival + adjectiv posesiv, D – atribut adjectival); constituent obligatoriu al vb. *a spune* şi dublat prin cliticul *le-*.
28. ***datorită ... manifestări*** = Circ instrumental, GPrep (substantiv + prep. cu regim de D); constituent facultativ.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

29. *fiind inițiat* = Circ cauzal, GV (cu centru gerunzial – vb. copulativ *fiind* + adjectiv, N, NP); facultativ. (în lipsa unui context lămuritor, este posibilă şi interpretarea GV ca pasiv – *fiind inițiat de cineva*).

30. ***foarte aproape*** = Circ. loc, GAdv (adverb + marcă de superlativ); constituent obligatoriu al verbului *a locui.*

de parc = Cprep, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac), constituent facultativ, dar matricial al adverbului *aproape*.

31. *de la ai tăi* = Circ de loc, GPrep (pronumele semiindependent *ai* + adjectiv posesiv *tăi* + prep. compusă *de la*); facultativ.

32. *noaptea* = Circ. timp, adverb; facultativ.

Obs: conversiunea substantivului la clasa adverbului este frecventă în cazul substantivelor care denumesc secvențe sau intervale de timp; cunoscute sunt situațiile de tipul *primăvara se întorc berzele* (adv.) / *primăvara aceasta e friguroasă.* (subst.); argumente în favoarea interpretării ca adverb a substantivului *noaptea:* imposibilitatea substituirii prin pronume (posibil numai prin adverb), excluderea din contextele substativale sau limitarea posibilității de combinare cu adjectivul: **se călătoreşte noaptea înstelată* şi combinarea directă cu prepoziția *până: până noaptea.* (v. Ciompec, 1985, în *LRC,* I: 241).

33. *el* = Subiect, pronume pers., N; constituent obligatoriu al vb. *va fi ştiind*$_1$.

ce = Cdirect, pronume relativ, Ac; constituent obligatoriu al vb. *va fi ştiind*$_2$**.**

34. *somnoros* = Atribut adjectival, adjectiv, Ac (constituent al GN *tremur somnoros şi lin*).

35. *din gară* = Atribut prepozițional, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *din*).

Obs: substantivul este atribut şi nu circumstanțial de loc pentru că GPrep se subordonează GN *plecarea*.

36. *una ca asta* = Cdirect, GN (cu centru pronume nehotărât, Ac + GPrep *ca asta* (prep. *ca* + demonstrativul *asta*)); constituent obligatoriu al vb. *să spună.*

Obs: Am optat pentru interpretarea grupului *una ca asta* ca grupare analizabilă şi nu locuțiune pronominală, considerând că organizarea lui sintactică este clară, iar componentele îşi păstrează autonomia.

37. *participanților* = Atr. substantival (datival), substantiv, D.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

Obs: Şi în acest caz, substantivul este determinant al unui substantiv postverbal: *trimiterea;* prin nominalizare, determinanții verbali îşi vor modifica şi ei statutul sintactic, astfel Cind în D va deveni atribut în D: *au trimis invitații* ***participanților*** → *trimiterea de invitații* ***participanților****.*

38. ***la ora cinci*** = Circ. de timp, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *la* + numeral cu valoare substantivală – apoziție); facultativ.

39. ***după (cinci) ore*** = Circ. de timp, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *după* + numeral cu valoare adjectivală – atribut adjectival); facultativ.

40. ***pe marfa*** = Cprep, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *pe*); constituent facultativ (dar matricial) al vb. *a primi*.

livrată = Atribut adjectival, adjectiv participial, Ac.

41. ***va fi ştiind*** = Predicat, vb. pred. pers., tranz., d. activă, mod prezumtiv prezent, pers. a II-a, sg.

42. ***fără tine*** = Circ. sociativ, GPrep (pronume pers. + prep. cu regim de Ac *fără*); facultativ.

43. ***în ciuda frigului*** = Circ. concesiv, GPrep (subst. + loc. prep. cu regim de G *în ciuda*); facultativ.

44. ***a peşte*** = Circ. de mod, GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac *a*); facultativ.

45. ***la sosire*** = Circ. temporal / Circ. de loc (pentru sensul de *punct terminus),* GPrep (subst. + prep. cu regim de Ac *la*); facultativ.

46. ***de-a valma*** = Circ. modal, loc. adverbială; facultativ.

47. ***a trăda*** = NP, GV cu centru infinitival; obligatoriu pentru vb. copulativ *pare.*

înțelegerea situației = Cdirect, GN (cu centru substantival *înțelegerea,* Ac şi determinativul genitival *situației*); obligatoriu.

48. ***în ciuda spânului*** = Circ. scop, GPrep (substantiv + prep. cu regim de Ac *în* + determinativul genitival *spânului* – atribut genitival); facultativ.

Obs: În acest context, gruparea *în ciuda* nu funcționează ca locuțiune prepozițională, ci are valoare de substantiv, îşi păstrează sensul lexical

49. ***ce*** = Circ. de timp, adverb relativ; facultativ.

piroteala = Subiect, subst., N; obligatoriu al verbului impersonal *(le-)a cuprins*.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

50. ***pe lângă cele*** = Circ. de mod de comparație, GPrep (pronume demonstrativ + prep. compusă *pe lângă* cu regim de Ac); facultativ.

ce = Cdirect, pronume relativ, Ac; constituent obligatoriu al vb. *scrie*.

II.

1. *Nu e destul/*[1] ***ca ea să-ți spună/***[2] ***că vine/***[3].

1. PP, 2. SB, 3. CD.

2. *Prea v-ați purtat urât/*[1] ***ca ea să vă mai ierte/***[2].

1. PP, 2.CNS.

3. *A promis /*[1] ***ca şi mâine să mai încerce/***[2] ***să te ajute/***[3].

1. PP, 2. CD, 3. CD.

4. *Te temeai /*[1] ***ca nu cumva să uit?/***[2]

1. PP, 2. CP.

5. *Singura lui dorință era/*[1] ***ca sâmbătă să plece mai repede/***[2].

1. PP, 2. PR.

6. ***Cine se face oaie/***[1] *îl mănâncă lupul./*[2]

1. CD (dublată în regentă prin pron. pers. *îl),* 2. PP.

Relativul *cine* are forma acomodată după funcția din subordonată şi nu după regimul verbului din matrice, cum se întâmplă de obicei.

7. *Ochii/*[1] ***care nu se văd/***[2] *se uită. /*[1]

1. AT, 2. PP.

8. ***De ce ți-e dat/***[1] ***să pățeşti/***[2] *nu scapi. /*[3]

1. CP, 2. SB, 3. PP.

9. *Nu-mi vine a crede/*[1] ***că a fost cu putință/***[2] ***să se întâmple/***[3] ***ce s-a întâmplat/***[4].

1. PP, 2. CD, 3. SB, 4. SB.

10. *Nu s-a dorit/*[1] ***să se afle adevărul/***[2].

1. PP, 2. SB.

11. *Mi-a rămas numai/*[1] ***să verific datele/***[2].

1. PP, 2. SB.

12. *Nu-şi aducea aminte/*[1] ***să o fi cunoscut/***[2].

1. PP, 2. CP.

13. ***Să-i înțelegi talentul/***[1] *înseamnă/*[2] ***să o cunoşti/***[3].

1. SB, 2. PP, 3. PR.

14. *Nu ți-ar da bună-ziua/*[1], ***să-l tai!/***[2]

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

1. PP, 2. CV

15. ***Dacă au venit aici/***[1] *a fost/*[2] ***pentru că se aştepta/***[3] ***să-l ierți/***[4].

1. SB, 2. PP, 3. CZ, 4. CP.

16. ***Când e/***[1] ***să se-ntâmple ceva rău/***[2]*, se întâmplă/*[3].

1. CT, 2. SB, 3. PP.

17. *Una e /*[1] ***să baţi mingea pe maidan /***[2] *şi alta e/*[3] ***să fii sportiv***.

1. PP, 2. SB, 3. PP, 4. SB.

18. *E prea încrezător în reuşita lui/*[1]*, de aceea e posibil/*[2] ***să aibă o surpriză/***[3].

1. PP, 2. PP, 3. SB.

19. *N-ar fi prea nimerit/*[1] ***ca, după cele întâmplate, să mai şi lipseşti/***[2].

1. PP, 2. SB.

20. *Nu l-am putut convinge/*[1] ***să-şi schimbe părerea/***[2].

1. PP, 2. PS.

21. *Mă deranjează/*[1] ***că l-ai ales pe el/***[2].

1. PP, 2. SB.

22. *Habar n-aveți voi/*[1] ***ce bine e acolo****!/*[2]

1. PP, 2. CP.

23. *Lui nu i se mai zice* ***cum i se spunea în liceu***.

1. PP, 2. CPO.

24. *Mă gândesc/*[1] ***dacă am procedat bine sfătuindu-l/***[2] ***să mă uite/***[3].

1. PP, 2. CP, 3. CS.

25. *Dată fiind situația/*[2] ***care s-a creat/***[1]*, te sfătuiesc/*[2] ***să nu faci prea mult caz/***[3]*,* ***ca oamenii să nu reacționeze şi mai violent/***[4].

1. AT, 2. PP, 3. CS, 4. F.

26. *Fără a fi fost invitată de cineva/*[2] ***să spună ceva/***[1]*, ea a îndrăznit totuşi/*[2] ***să-şi spună părerea/***[3].

1. CP, 2. PP, 3. CD.

27. *Ajungând/*[2] ***să-şi petreacă tot timpul la serviciu/***[1]*, era considerat indispensabil/*[2].

1. CP, 2. PP.

28. *Cui i-ar fi trecut prin minte/*[1] ***că avea să plece fără un cuvânt****?/*[2]

1. PP, 2. SB.

29. *Ce ți-am făcut/*[1] ***de nu mai vorbeşti cu mine****?/*[2]

1. PP, 2. CNS.

30. *N-ai /*[1] ***cu cine să vorbeşti serios despre asta/***[2].

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

1. PP, 2. CD.
31. *Ce-aş putea face/*[1] ***dacă nu-mi dă niciodată la timp /***[2] ***ce-i cer?/***[3]
1. PP, 2. CZ, 3. CD.
32. *N-ai ce face aici,/*[1] ***mai ales că este deja vineri/***[2].
1. PP, 2. CZ
Obs.: Construcția relativă infinitivală *ce face aici* are statutul unui grup infinitival complex şi în ciuda prezenței relativului, nu am considerat că avem de-a face cu o subordonată.
33. *Abandonată de cei/*[2] ***care îi fuseseră apropiați/***[1]*, s-a retras discret/*[2].
1. AT, 2. PP.
34. ***Cum se vor derula mai departe lucrurile,/***[1] *rămâne de văzut/*[2].
1. SB, 2. PP.
35. ***Când ar fi după corbi,***[/1] *toți caii ar fi morți.*[/2]
1. CȚ, 2. PP.

III.

1. *Sunt momente/*[1] ***când*** *se pare /*[2] ***că*** *ficțiunea oboseşte/*[3] *devine irespirabilă/*[4] ***şi*** *atunci a evada în lumea documentului într-o mapă cu acte de arhivă, e o binecuvântare/*[5]. ***Dar*** *şi actul de arhivă poate osteni spiritul/*[6] ***pentru că*** *sicitatea lui stimulează enorm fantezia/*[7] ***să*** *recompună din cojile oferite forma întreagă/*[8] ***de pe care*** *au fost desprinse/*[9] ***şi ale cărei*** *contururi esențiale le sugerează irezistibil/*[10]
1. PP; 2. AT; 3. SB; 4. SB; 5. PP; 6. PP; 7. CZ; 8. F; 9. AT; 10. AT
irespirabilă = NP, adjectiv, N; ***a evada*** = Subiect, verb predicativ, personal, intranzitiv, activ, infinitiv prezent; ***o binecuvântare*** = NP, substantiv, N; ***spiritul*** = Cdirect, subst., Ac; ***sicitatea*** = Subiect, subst., N.

2. *Indiscutabil/*[1] ***că*** *tot/*[3] ***ce*** *ai spus tu/*[2] *are desigur o rațiune întemeiată/*[3] ***pe ceea ce*** *s-a petrecut/*[4] *dar rămâne de văzut/*[5] ***dacă*** *în afară de tine mai sunt şi alții/*[6] ***care*** *să gândească/*[7] ***cum*** *gândeşti tu,/*[8] ***pentru că*** *numai într-un consens se poate hotărî/*[9] ***ceea ce*** *s-ar cuveni/*[10] ***să*** *se întreprindă în viitor/*[11] ***ca să*** *nu te trezeşti cu unii/*[12] ***care*** *să-ți reproşeze/*[13] ***că*** *ei n-au fost de acord/*[14] ***cu ce*** *s-a hotărât.*[/15]
1. PP.; 2. AT; 3. SB; 4. CP; 5. PP; 6. SB; 7. AT; 8. CM; 9. CZ; 10. SB; 11. SB; 12. F; 13. AT; 14. CD; 15. CP.
pe ceea ce = Subiect, GPrep (pron. relativ compus + prep. cu regim de Ac *pe*, impusă de adjectivul participial *întemeiată*); ***ceea ce*** = Subiect, pronume relativ compus, N (deplasat la stânga din GV *să se întreprindă*).

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

3. *Hotărât/2* ***cum*** *era,/2 ne-a declarat/2* ***că/6*** ***orice*** *s-ar întreprinde împotriva lui,/3 el serios/6* ***cum*** *se consideră/4* ***că*** *este/5 nu va renunța/6* ***la ce*** *şi-a pus în gând, cu atât mai mult/7* ***cu cât/10*** ***ce*** *vrea el/8* ***să*** *facă/9 este o dorință şi a altor colegi, dorință/10* ***peste care*** *nu poate/11* ***să*** *treacă/12* ***chiar dacă/13*** *unele dificultăți/14 nu-i exclus/13* ***să*** *mai apară./14*

1. CM de identificare; 2. PP.; 3. CV; 4: CM de identificare; 5. PS; 6. CD; 7. CP; 8. SB; 9. CD; 10. CM de măsură progresivă; 11. AT; 12. CD; 13. CV; 14. SB.

la ce = Subiect, GPrep (pronume relativ + prep. cu regim de Ac *la*, impusă de verbul a *renunța*); ***unele dificultăți*** = Subiect, GN (substantiv, N + adjectiv nehotărât, N – atr. adj).

4. *Şi/6* ***dacă*** *mă vezi/1* ***că*** *sunt/2* ***cum*** *nu ți-ai închipuit niciodată/3* ***că*** *aş putea/4* ***să*** *fiu/5 este/6* ***că*** *n-a avut/7* ***cine*** *să-mi dea îngrijirea/8* ***de care*** *am avut nevoie/9* ***când*** *am fost mic/10 iar/12* ***dacă*** *m-ai fi văzut altfel/11, ar fi însemnat/12* ***că*** *a avut/13* ***cine*** *să mă facă/14* ***să*** *fiu/15* ***cum*** *sunt acum, cu atât mai mult/16* ***cu cât*** *şi mie mi-ar fi plăcut/7* ***să*** *fiu/18* ***cum*** *sunt şi ceilalți./19*

1. SB; 2. PS; 3. PR; 4. CD; 5. CD; 6. PP.; 7. CZ; 8. SB; 9. AT; 10. CT; 11. SB; 12. PP.; 13. PR; 14. SB; 15. PS; 16. PR; 17. CM; 18. SB; 19. PR.

5. *Bănuiala/5* ***că*** *tinerii/4* ***de la care*** *încercase/1* ***să*** *afle/2* ***ce****-l frământa/3 nu-i spuseseră adevărul/4 l-a fulgerat în clipa/5* ***când*** *ea i-a atras atenția/6* ***că*** *îi mai văzuse undeva,/7 dar nu-şi putea aminti/8* ***unde****./9*

1.AT; 2. CD; 3. CD; 4. AT; 5. PP; 6. AT; 7. CP; 8. CP; 9. CD.

6. ***Dacă*** *vreodată ți-a părut rău/1* ***că*** *nu ai fost/2* ***ceea ce*** *ai fi vrut/3* ***să*** *fii,/4* ***chiar dacă*** *de multe ori ai fost pe punctul de a ajunge/5* ***ceea ce*** *ți-ai dorit/6 nu înseamnă/7* ***că*** *de-acum trebuie/8* ***să*** *renunți/9* ***la ceea ce*** *năzuieşti/10 ci, perseverent/13* ***cum*** *te ştiu/11* ***că*** *eşti/12 şi optimist, e bine/13* ***să*** *nu-ți abandonezi gândul/14* ***care****,/15 mai devreme sau mai târziu/16 nu este exclus/15* ***să*** *se îndeplinească/16* ***precum*** *ți-e voia./17*

1. SB; 2. CP; 3. PR; 4. CD; 5. CV; 6. PR; 7. PP; 8. PR; 9. SB; 10. CP; 11. CM; 12. PS; 13. PP.; 14. SB; 15. AT; 16. SB; 17. CM.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

7. *Se vede lucru/1* ***că*** *aşa e făcut omul, /1* ***să*** *nu fie singur. /3 De multe ori i-a venit flăcăului în cap/4* ***să*** *se însoare,/5 dar/9* ***când*** *îşi aducea aminte uneori/6* ***de câte*** *i-au spus/7* ***că*** *au pătimit unii şi alţii de la femeile lor,/8 se lua pe gânduri/9 şi amâna, din zi în zi şi de joi până mai de-apoi, această poznaşă trebuşoară şi gingaşă în multe privinţi/10,* ***după cum*** *o numea el,/11 gândindu-se mereu la multe de toate.../10*
1. PP; 2. SB; 3. PS; 4. PP.; 5. SB; 6. CT; 7. CP; 8. CD; 9. PP.; 10. PP; 11. $P_{incidentă.}$
Obs: P2 este subiectivă, având ca regent verbul reflexiv impersonal *se vede;* substantivul *lucru* este anticiparea subiectivei; nu are funcție sintactică de subiect, fiind un termen cu sens neutru care reia sau anticipează un constituent, funcționând ca pivot structural

8. *Auzisem eu din oameni,/1* ***că****/7* ***dacă*** *vrei/2* ***să*** *nu te muşte câinii/3 şi/* ***să*** *te lese în pace,/4* ***cum*** *îi vezi/5* ***că*** *sar la tine/6* ***să*** *te tupilezi jos la pământ/7 şi/* ***să****-i laşi/8* ***să*** *te latre/9* ***cât*** *le place/10* ***fără să*** *te urneşti din loc,/11* ***căci*** *ei bat/12* ***cât*** *bat/3 şi de la o vreme te părăsesc/14 şi/ se duc. /15*
1. PP; 2. CȚ; 3. CD; 4. CD; 5. CT; 6. PS; 7. CD; 8. CD; 9. PS; 10. CM; 11. CM; 12. CZ; 13. CM; 14. CZ; 15. CZ.

9. *Cred/1* ***că*** *niciodată n-ar trebui/2* ***să*** *folosească, vorbind, persoana a treia,/3* ***pentru că*** *sentimentele/5* ***pe care*** *le încearcă/4 sunt incomunicabile,/5 vorbele/7* ***cu care*** *sunt etichetate/6 nu corespund aceluiaşi conținut/7 şi/9* ***chiar dacă*** *e vorba de acelaşi conținut,/8 intensitatea şi durata sentimentului pot fi nesfârşit de felurite,/9* ***căci*** *omul poate suferi atroce/10* ***că*** *nevasta lui prinde pe. sub masă mâna vecinului,/11* ***pe când*** *altul ia asta drept o nuanță fără importanță,/12* ***încât****/14* ***oricine*** *iubeşte/13 e ca un călător, singur în speța lui pe lume,/14 şi nu are drept decât doar/15* ***să*** *bănuiască aceleaşi sentimente şi la alţii,/16* ***câtă vreme*** *nu corespunde cu ei decât prin mijloace atât de imperfecte de comunicare/17* ***cum*** *e cuvântul./18*
1. PP; 2. CD; 3. SB; 4. AT; 5. CZ; 6. AT; 7. CZ; 8. CV; 9. CZ; 10. CZ; 11. CZ; 12. OP; 13. SB; 14. CNS; 15. CNS; 16. CP; 17. CZ; 18. CM;

10. *Am păşit mândru în sala luminată de torțe fumegoase, hotărât/1* ***să*** *mă apăr,/2* ***să****-i înfrunt pe bădăranii aceia/3 şi* ***să*** *sfârşesc,/4* ***dacă*** *e/5* ***să*** *sfârşesc aici/6 cu fruntea sus, ca un ardelean/4* ***ce*** *nu suferă umilința/7... Ardelenii,/9* ***precum*** *ştii,/8 sunt pregătiți în orice clipă/9* ***să*** *răspundă limpede şi demn oricărei încercări de a-i îngenunchea,/10 ei văd în orice contact cu necunoscuții un fericit prilej de a-şi afirma legitimitatea română şi tăria de neînfrânt, de origine dacă./11*
1. PP; 2. CP; 3. CP; 4. CP; 5. CȚ; 6. SB; 7. AT; 8. $P_{inc.}$; 9. PP; 10. CP; 11. PP.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

11. *Acum/3* ***când*** *chiar nici Pintea nu se afla a-i spune/1* ***că****-l bănuieşte,/2 el se simţea mai bun/3* ***decât*** *îl credeau alţii,/4 prea bun pentru oamenii/3* ***în mijlocul cărora*** *se afla,/5 şi/10* ***dacă*** *mai înainte îl apăsa gândul/6* ***că*** *nu mai poate umbla prin lume decât sub scutul cinstei altora/7 şi* ***că*** *în curând va trebui poate/8* ***să*** *cază la închisoare,/9 acum iar îşi ridica fruntea,/10* ***deoarece*** *simţea/11* ***că*** *toţi aceia/14* ***care*** *îl osândeau,/12 aflându-se la strâmtoarea/14* ***în care*** *se aflase el,/13 s-ar fi dovedit mai slabi, mai nesocotiţi ori mai răi decât dânsul./14*
1. CT; 2. CD; 3. PP; 4. CComp; 5. AT; 6. OP; 7.AT; 8. AT; 9. SB; 10. PP; 11. CZ; 12. CD; 13. AT; 14. AT.

Obs: P6 este opoziţională şi nu CV sau CT, pentru că exprimă opoziţia faţă de regentă; adverbul *acum* funcţionează ca un corelativ pentru *dacă mai înainte...,* din subordonată.

12. *Se pune întrebarea/1* ***dacă*** *virusurile sunt vii/2 sau sunt simple substanţe neanimate/3. La această întrebare în mod cu totul teoretic nici nu se poate da un răspuns precis/4* ***deoarece*** *noi nu avem încă o definiţie precisă/5* ***cu ajutorul căreia*** *să separăm fiinţele de nefiinţe,/6 nu dispunem de un criteriu exact/7* ***cu ajutorul căruia*** *să putem delimita/8* ***ce*** *este viu/9* ***de ce*** *este mort./10 Interesant./11*
1. PP; 2. AT; 3. AT; 4. PP; 5. CZ; 6. AT; 7. CZ; 8. AT; 9. CD; 10. CP; 11. PP.

13. *Dar* ***dacă****, prevăzând lucrurile, pusese condiţia aceea /1 tocmai* ***ca să*** *ne ia, într-un mod/2* ***să****-i zic metaforic,/3 orice nădejde de-a ne reîntâlni, de-a-l revedea?/2* (...) *Poate/4* ***că*** *habar n-a avut/5* ***ce*** *fel de lume a construit/6 şi* ***ce*** *moştenire şubredă ne-a lăsat, prevăzând/7* ***că*** */10* ***oricâte*** *bunătăţi i-ar fi servite în viitor acolo /8****unde*** *pleca,/9 nici una nu va avea savoarea bucatelor preparate de mama.../10*
1. CŢ; 2. F; 3. P_{inc}; 4. PP; 5. SB; 6. CP; 7. CP; 8. CV; 9. CL; 10. CD.

14. *Conştiinţa/4* ***că*** *apariţia ei în lumea modernă nu va fi primită cu entuziasm/1 şi* ***că*** *va fi întovărăşită mai degrabă de sentimentul/2* ***care*** *însoţeşte naşterea bastarzilor/3 pare s-o fi avut şi acela/4* ***care*** *a găsit termenul de „estetică" consacrând ştiinţei astfel denumite un tratat/5* ***în care*** *pentru prima oară se încerca fundarea logică a unei discipline reprezentată, dealtfel, şi mai înainte./6*
1. AT; 2. AT; 3. AT; 4. PP; 5. AT; 6. AT.

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universităţii Transilvania din Braşov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

15. *Niciodată n-ar fi făcut ceva/[1] **fără să** ştie/[2] **ce** va ieşi/[3] **din ceea ce** făcea/[4], dar bănuiala/[7] **că** toți aceşti oameni se duc/[5] **să** strige „jos guvernul"/[6] îi încolțise în minte încă din primele clipe/[7] şi /[10] **când** camionul începu/[8] **să** alerge pe străzi,/[9] Anton vru/[10] **să**-şi dea seama/[11] **dacă** nu se înşelau/[12] şi întrebă pe cineva de-alături,/[13] **care** i se păru/[14] **că** aduce a țăran../[15].*
1. PP; 2. CM; 3. CD; 4. CP; 5. AT; 6. F; 7. PP; 8. CT; 9. CD; 10. PP; 11. CD; 12. CP; 13. PP; 14. AT; 15. SB.

16. *Eticul încearcă/[1] **să** regleze mişcarea noastră între bine şi rău, comportamentul nostru în interval/[2]. Diferența dintre îngeri şi noi /[4]- **pentru că** şi îngerii sînt ființe ale intervalului -/[3] e/[4] **că** pentru ei problema opțiunii s-a pus o singură dată,/[5] **în vreme ce** pentru noi ea se pune clipă de clipă./[6] Dar despre asta vom vorbi cu alt prilej/[7]*
1. PP; 2. CD; 3. CZ_{inc}; 4. PP; 5. PR; 6. OP; 7. PP

IV.
1.
a cerceta: *(noi$_i$ **ne$_i$** putem **Ø$_i$ cerceta**)*

$$\begin{pmatrix} Agent & Temă \\ \varnothing_i & GN_i \\ Subiect & Cd \end{pmatrix};$$

a vedea: (alții ne văd)

$$\begin{pmatrix} Experimentator & Stimul \\ GN_1 & GN_2 \\ Subiect & Cd \end{pmatrix};$$

a privi$_1$: *([ochii noştri]$_i$ pot **Ø$_i$ privi (la dreapta, la stânga, în sus, în jos)**)*

$$\begin{pmatrix} Instrument & (Locativ) \\ \varnothing_1 & (GPrep) \\ Subiect & (Circ) \end{pmatrix};$$

a privi$_2$: *([pe ei înşişi]$_i$ [ochii noştri]$_i$ nu **se$_i$** pot **Ø$_i$ privi**)*

$$\begin{pmatrix} Instrument & Temă \\ \varnothing_i & GN_i \\ Subiect & Cd \end{pmatrix}.$$

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

2.

a revendica: (fericirea şi-ar revendica un sezon)

$$\begin{pmatrix} Agent & Beneficiar & Temă \\ GN_1 & GN_2 & GN_3 \\ Subiect & Cind & Cd \end{pmatrix};$$

***a alege**: (**toamna ar fi aleasă**)*

$$\begin{pmatrix} Temă & Agent \\ GN_1 & \varnothing \\ Subiect & Cag \end{pmatrix};$$

***a ieşi** (**Ø ieşim din iarnă** epuizați şi bătrâni)*

$$\begin{pmatrix} Agent & Locativ & ( ) \\ GN_1 & GPrep & (GAdj) \\ Subiect & Circ & (PS) \end{pmatrix};$$

***a pretinde** (**ni se pretinde** [imensul **efort** de a trăi primăvara])*

$$\begin{pmatrix} Sursă & Temă & Agent \\ GN_1 & GN_2 & \varnothing \\ Cind & Subiect & Cag \end{pmatrix};$$

***a trăi** (**Ø a trăi primăvara**)*

$$\begin{pmatrix} Experimentator & Temă \\ \varnothing & GN \\ Subiect & Cd \end{pmatrix}.$$

3.

***a tranşa**: (**disputa** n-a fost uşor **de tranşat**)*

$$\begin{pmatrix} Temă & Agent \\ GN & \varnothing \\ Subiect & Cag \end{pmatrix};$$

***a deriva**: (**Ø derivînd din faptul**)*

$$\begin{pmatrix} Temă & Sursă \\ \varnothing & GPrep \\ Subiect & Cprep \end{pmatrix};$$

4.

***a fi: (ar fi vorba de** două **lumi** cu totul diferite)*

$$\begin{pmatrix} Temă_1 & (Temă_2) \\ GN_1 & (GPrep) \\ Subiect & (Cprep) \end{pmatrix};$$

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

***a condamna**: (**co-prezența ne condamnă la** [**o** *fatală* **schizofrenie** *epistemologică*])*

$$\begin{pmatrix} Cauzal & Pacient & Țintă_{abstractă} \\ GN_1 & GN_2 & GPrep \\ Subiect & Cd & Cprep \end{pmatrix};$$

***a coincide*: (*gîndirea şi existența coincid*)**

$$\begin{pmatrix} Temă_1 & Temă_2 \\ GN & (\varnothing) \\ Subiect & (Cprep) \end{pmatrix};$$

***a gândi*: (*Ø gîndesc un lucru*)**

$$\begin{pmatrix} Agent & Temă \\ \varnothing & GN \\ Subiect & Cd \end{pmatrix};$$

5.

a se alege *(**Ø se alege cu o zgârietură**)*

$$\begin{pmatrix} Pacient & Temă \\ \varnothing & GPrep \\ Subiect & Cprep \end{pmatrix};$$

6.

***a coborî*: (*Ø cobora din automobil*)**

$$\begin{pmatrix} Agent & Sursă \\ \varnothing & GPrep \\ Subiect & Circ \end{pmatrix};$$

***a zâmbi*: (*Ø au zâmbit** cu toții [**aparatelor** de fotografiat])*

$$\begin{pmatrix} Agent & Țintă \\ \varnothing & GN \\ Subiect & Cind \end{pmatrix};$$

7.

***a decreta*: (*guvernul decretează ceasornicul* [**obiect** *italian reprezentativ*])**

$$\begin{pmatrix} Agent & Temă_1 & \\ GN_1 & GN_2 & GN_3 \\ Subiect & Cd & CPO \end{pmatrix};$$

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)

a amenința: (Ø amenință cu [pedepse** foarte grave] **pe cei)

$$\begin{pmatrix} Agent & Pacient & Temă \\ GN_1 & GN_2 & GPrep \\ Subiect & Cd & Cprep \end{pmatrix};$$

a ponegri: (Ø$_i$ să ponegrească Ø$_j$)

$$\begin{pmatrix} Agent & Pacient \\ \varnothing & \varnothing \\ Subiect & Cd \end{pmatrix}$$

a analiza: (Ø$_i$ să analizeze Ø$_j$)

$$\begin{pmatrix} Agent & Temă \\ \varnothing & \varnothing \\ Subiect & Cd \end{pmatrix};$$

***a aduce (vorba): (Ø$_i$ să aducă vorba despre [calitatea** ceasornicelor])*

$$\begin{pmatrix} Agent & Temă_1 & Temă_2 \\ \varnothing & GN & GPrep \\ Subiect & (Cd) & Cprep \end{pmatrix}.$$

BDD-B454-16 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 07:03:54 UTC)